

Geen ouder, toch omgang?

Een onderzoek naar de 'nauwe persoonlijke betrekking tot het kind', zoals genoemd in art. 1:377a BW.

HBR-4-AS17-AS

Aantal woorden: 14.029

Hogeschool Leiden	Opleiding HBO-Rechten
Lisanne van der Meij	Ingrid van Mierlo-Groot
S1115339	Gerdo Kuiper
Klas RE4A	
	14-6-2022
WSW Advocaten	Reguliere kans
Mr. drs. J.F.M van Weegberg	Collegejaar 4, blok 4

Samenvatting

Het onderzoek is geschreven naar aanleiding van een vraag van het advocatenkantoor Wigman Sardjoe & Van Weegberg advocaten. Het advocatenkantoor wil graag weten welke feiten en omstandigheden leiden tot een nauwe persoonlijke betrekking. Dit was van belang voor de advocaten aangezien zij steeds vaker gebeld worden door niet-ouders die omgang willen met een kind. Uit de wet wordt niet duidelijk wat er precies bedoeld wordt met een nauwe persoonlijke betrekking en wanneer hier sprake van is. Daarom heeft het advocatenkantoor gevraagd om advies op basis van een jurisprudentieonderzoek. Zo kunnen de advocaten erachter komen naar welke feiten en omstandigheden de rechter kijkt bij het vaststellen of er al dan niet sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking.

Het doel van dit onderzoek is het advocatenkantoor WSW Advocaten blijkens wet- en regelgeving, literatuuronderzoek en jurisprudentieonderzoek te adviseren over de 'nauwe persoonlijke betrekking tot het kind', zoals genoemd in art. 1:377a BW. In het kader van het onderzoek is er een centrale vraag opgesteld, welk luidt als volgt:

'Welk advies kan, door middel van een blog, blijkens wet- en regelgeving, literatuuronderzoek en jurisprudentieonderzoek, gegeven worden aan WSW Advocaten over de nauwe persoonlijke betrekking tot het kind zoals genoemd in art. 1:377a BW kijkend naar ooms en tantes, biologische vaders, stiefouders en grootouders?'

Om deze vraag te beantwoorden is er gedurende het onderzoek gekeken naar verschillende wet- en regelgeving, jurisprudentie, vakliteratuur en uitspraken van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens.

Uit het onderzoek is gebleken dat een familierechtelijke verwantschap niet voldoende is om te kunnen spreken van een nauwe persoonlijke betrekking. Hiervoor zullen bijkomende omstandigheden gesteld moeten worden. Ook is gebleken dat een biologische vader zich zowel op het recht op bescherming van zijn 'family life' als op het recht op bescherming van zijn 'private life' kan beroepen. Aangezien de bijkomende omstandigheden per groep (biologische vaders/grootouders/ooms en tantes/stiefouders) verschillen, zullen de belangrijkste resultaten hiervan per groep worden weergegeven.

Biologische vaders

Zo moeten de bijkomende omstandigheden bij 'family life' gelegen zijn in de aard van de relatie van de ouders, in de betrokkenheid bij het kind voor en na de geboorte of in de band die na de geboorte tussen de vader en het kind is ontstaan. Dit terwijl er bij 'private life' bijkomende omstandigheden gesteld moeten worden waaruit blijkt dat het contact en de toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de vader en daarmee van zijn privéleven.

Ook als een man in detentie zit kan deze via zijn recht op 'private life' omgang met het kind verkrijgen, mits de man betrokkenheid heeft getoond bij zijn kind en geprobeerd heeft om contact met zijn kind te krijgen.

Tussen zaaddonors en hun biologische kinderen kan ook een nauwe persoonlijke betrekking bestaan. Deze betrekking kan blijken uit afspraken die partijen hebben gemaakt over erkenning, omgang en de achternaam van het kind. Ook kan de nauwe persoonlijke betrekking blijken uit de contacten die de zaaddonor met het kind heeft gehad. Belangrijk om te weten is dat 'family life' niet kan worden uitgesloten of kan worden gevestigd bij overeenkomst.

Grootouders

Uit de jurisprudentieanalyse en literatuur is gebleken dat er meer dan de gebruikelijke grootouder-kleinkind contacten nodig zijn om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken. Wanneer de grootouder alleen contact heeft gehad met het kind, heeft opgepast op het kind en/of het kind bij de grootouder heeft gelogeed, kan volgens de jurisprudentieanalyse niet gesproken worden van een 'nauwe persoonlijke betrekking'.

Wel is er sprake van een 'nauwe persoonlijke betrekking' wanneer de grootouders een nauw/regelmatig/intensief contact hadden met hun kleinkinderen, wanneer zij regelmatig op de kleinkinderen pasten of wanneer de kleinkinderen een deel van de week bij de grootouders verbleven en wanneer de grootouders betrokken waren bij de zorg en opvoeding van de kleinkinderen. Het grootste verschil bij de ontvankelijke zaken en niet-ontvankelijke zaken zit in het feit dat de grootouders bij de ontvankelijke zaken wel betrokken waren bij de zorg en opvoeding van de kinderen en bij de niet-ontvankelijke zaken niet. Verder zit het verschil in de hoeveelheid keren dat de grootouders contact hebben met het kleinkind, het aantal keren dat de grootouders hebben opgepast en het aantal keren dat het kind bij de grootouders heeft gelogeed. Uit de jurisprudentieanalyse is echter niet af te leiden waar de grens precies getrokken wordt met het aantal oppasmomenten, logeerpartijen en contactmomenten.

Stiefouders

De nauwe persoonlijke betrekking tussen een stiefouder en een kind moet blijken uit de duur en mate van verzorging en opvoeding van het kind. Uit de enige uitspraak over de 'nauwe persoonlijke betrekking' tussen stiefouder en kind, blijkt dat de rechter hier bijvoorbeeld kijkt naar hoeveel jaar de stiefouder en het stiefkind hebben samengewoond. Verder heeft de rechter in de besproken uitspraak gekeken naar de ontstane band tussen de stiefouder en het kleinkind.

Ooms/tantes

Ook bij ooms en tantes is bloedverwantschap niet voldoende om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken. Tijdens het onderzoek zijn er drie uitspraken uiteengezet waarbij de oom/tante om omgang met een kind heeft verzocht. Bij één uitspraak kwam alleen naar voren dat er sprake moet zijn van contact dat het gebruikelijke contact tussen ooms/tantes en kinderen te boven gaat. In de overige twee uitspraken ging het om een oom/tante die omgang met het kind wilden na het overlijden van één of beide ouders van het kind. Hierbij heeft de rechter aangegeven dat het voor het kind belangrijk is om banden te hebben met de familie van de overleden ouder. Bij één van deze zaken had de oom daarnaast de financiële belangen van het kind behartigd na het overlijden van de ouders. In de andere zaak had de tante de zorg over het kind gehad na het overlijden van de moeder.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding	7
1.1 Aanleiding onderzoek en probleemanalyse.....	7
1.2 Doelstelling, centrale vraag en deelvragen.....	8
1.3 Onderzoeksmethode/verantwoording per deelvraag	9
1.4 Leeswijzer	10
Hoofdstuk 2: Juridisch kader.....	11
2.1 Omgang	11
2.1.1 Het kind.....	11
2.1.2 De ouders	12
2.1.2.1 De moeder	12
2.1.2.2 De vader.....	13
2.1.3 Degene die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind	14
2.1.3.1 Biologische vaders	16
2.1.3.2 Grootouders	16
2.1.3.3 Stiefouders en ooms/tantes.....	17
2.1.4 De niet met het gezag belaste ouder	17
2.2 Uitspraken Europees Hof voor de Rechten van de Mens.....	18
2.2.1 Lebbink/Nederland	18
2.2.2 Anayo/Duitsland.....	18
2.2.3 Schneider/Duitsland	19
2.2.4 Keegan/Ierland	20
2.2.5 Bronda/Italië	20
2.2.6 L./Finland.....	20
2.3 Tussenconclusie	21
Hoofdstuk 3: Resultaten.....	22
3.1 Biologische vaders	22
3.1.1 Family life	22
3.1.2 Private life.....	26
3.2 Grootouders	29
3.3 Stiefouders	30
3.4 Ooms/tantes.....	31

Hoofdstuk 4: Conclusies	33
4.1 Biologische vaders	33
4.2 Grootouders	34
4.3 Stiefouders	35
4.4 Ooms/tantes	35
Hoofdstuk 5: Aanbevelingen	36
Literatuurlijst	39
Vakliteratuur	39
MvT	41
Jurisprudentie	41
Bijlage 1: Jurisprudentiematrix biologische vaders	44
Bijlage 2: Tabel feiten en omstandigheden family life (biologische vader)	66
Bijlage 3: Tabel feiten en omstandigheden private life	70
Bijlage 4: Jurisprudentiematrix grootouders	73
Bijlage 5: Tabel feiten en omstandigheden nauwe persoonlijke betrekking (grootouders)	82
Bijlage 6: Beroepsproduct - Blog	84

Afkortingen

<i>BW</i>	Burgerlijk Wetboek
<i>EHRM</i>	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
<i>EVRM</i>	Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek en probleemanalyse

Het onderzoek is geschreven naar aanleiding van een vraag van het advocatenkantoor Wigman Sardjoe & van Weegberg Advocaten (*hierna WSW Advocaten*). Dit kantoor is gespecialiseerd in het personen- en familierecht en het strafrecht. De advocaten zetten zich in voor een goede omgang tussen ouder en kind en worden hiervoor dagelijks gebeld door potentiële nieuwe cliënten. Vaak worden zij gebeld door vaders zonder gezag die omgang met het kind willen, maar het komt zo nu en dan ook voor dat een 'niet-ouder' belt voor omgang met een kind. Bij een 'niet-ouder' kan gedacht worden aan grootouders, ooms en tantes, stiefouders en biologische vaders die niet hebben erkend. Om ook deze niet-ouders een goed advies te geven, is het voor de advocaten van belang om te weten hoe de rechter binnen dit soort zaken oordeelt.

Vraag opdrachtgever

De opdrachtgever wilde graag weten welke feiten en omstandigheden leiden tot het al dan niet vaststellen van een nauwe persoonlijke betrekking door de rechter. Zij hadden geen overzicht van welke feiten en omstandigheden er aangevoerd kunnen worden om een nauwe persoonlijke betrekking vast te stellen. Aangezien de wet dit ook niet verder invult, heeft WSW Advocaten gevraagd of hier een jurisprudentieonderzoek naar gedaan kon worden. Als de advocaten weten hoe de rechter binnen dit soort zaken oordeelt, kunnen zij op basis hiervan bepaalde argumenten in de procedure meenemen of achterwege laten. Zij wilden dan ook dat de resultaten van het onderzoek in een blog opgenomen worden, waarbij een scheiding wordt gemaakt tussen de verschillende niet-ouders. Deze blog zal zowel de advocaten, als de cliënten meer inzicht geven in welke feiten en omstandigheden leiden tot het al dan niet vaststellen van een nauwe persoonlijke betrekking door de rechter.

Casus

Een tijd voor het onderzoek heeft het kantoor een zaak behandeld van grootouders die omgang wilden met hun kleinkind. De grootouders gingen altijd in de winter op wintersport met hun kleindochter. Ook hadden zij hun kleindochter in de zomervakantie één week bij zich. De vader en moeder van het kind gingen scheiden, waardoor deze vakanties met de grootouders stopgezet werden. De grootouders wilden wel graag de vakanties met hun kleindochter voortzetten en hebben daarom contact opgenomen met WSW Advocaten. Om deze vakanties voort te kunnen zetten, moesten de grootouders aantonen dat zij een nauwe persoonlijke betrekking hebben tot hun kleinkind. Dit hebben zij aannemelijk gemaakt door een serie van ongeveer 75 foto's met omschrijving in te dienen bij de rechtbank. De rechter heeft in deze zaak besloten dat de grootouders een nauwe persoonlijke betrekking hebben tot hun kleindochter. Op basis hiervan heeft de rechter besloten dat de vakanties met hun kleindochter voorgezet kunnen worden.

In deze zaak heeft WSW Advocaten dus aannemelijk kunnen maken dat er sprake was van een nauwe persoonlijke betrekking, waardoor omgang vastgesteld kon worden. Het kantoor is nog niet op de hoogte van alle feiten en omstandigheden die kunnen leiden tot een nauwe persoonlijke

betrekking. Dit komt doordat zij doorgaans vooral zaken behandelen van vaders die wel al hebben erkend en omgang willen. Hierbij hoeft niet gekeken te worden naar een nauwe persoonlijke betrekking, omdat deze vaders al juridisch ouder zijn. Aangezien de advocaten vaker zaken willen aannemen van niet-ouders, vinden zij het van belang om op de hoogte te zijn van welke feiten en omstandigheden leiden tot een nauwe persoonlijke betrekking. Hierbij willen zij dat er gekeken wordt naar biologische vaders, grootouders, stiefouders en ooms/tantes.

Wet- en regelgeving

Het recht op omgang is geregeld in art. 1:377a van het Burgerlijk Wetboek (*hierna BW*). Uit lid 1 en 2 van artikel 1:377a BW blijkt dat het kind recht heeft op omgang met iemand die in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat en dat degene die in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat omgang kan verzoeken bij de rechter. Echter, wordt niet verder door de wet ingevuld wanneer iemand in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staat. Dit levert onduidelijkheden op, waardoor het van belang is om te onderzoeken wie er in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind kunnen staan en bij welke omstandigheden hier al dan niet sprake van is.

Het lastige voor de advocaten is ook dat er bij elke zaak andere feiten en omstandigheden spelen op basis waarvan de rechter haar beslissing maakt. Daarom is het belangrijk om uit te vinden waar de rechter voornamelijk naar kijkt bij het beoordelen van de aangevoerde omstandigheden. Wat de situatie ook bemoeilijkt, is dat degene die stelt een nauwe persoonlijke betrekking te hebben zelf moet aantonen dat dit ook daadwerkelijk het geval is.¹ Het is dan ook van belang om erachter te komen hoe het kantoor aannemelijk kan maken dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. Aangezien grootouders niet vergeleken kunnen worden met bijvoorbeeld een biologische vader, zijn er verschillende groepen gemaakt. Hierdoor zijn de uiteindelijke resultaten van dit onderzoek per groep weergegeven. Voor dit onderzoek zijn vier groepen gevormd, namelijk:

1. Biologische vaders
2. Grootouders
3. Stiefouders
4. Ooms en tantes (broer of zus van één van de ouders)

1.2 Doelstelling, centrale vraag en deelvragen

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is het advocatenkantoor WSW Advocaten blijkens wet- en regelgeving, literatuuronderzoek en jurisprudentieonderzoek te adviseren over de 'nauwe persoonlijke betrekking tot het kind', zoals genoemd in art. 1:377a BW.

¹ Koens, in: Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek 2021, art. 1:377a BW

Centrale vraag

Welk advies kan, door middel van een blog, blijkens wet- en regelgeving, literatuuronderzoek en jurisprudentieonderzoek, gegeven worden aan WSW Advocaten over de nauwe persoonlijke betrekking tot het kind zoals genoemd in art. 1:377a BW kijkend naar ooms en tantes, biologische vaders, stiefouders en grootouders?

Deelvragen

- I Wat houdt de nauwe persoonlijke betrekking in volgens literatuur en wet- en regelgeving in het kader van art. 1:377a BW?
- II Onder welke feiten en omstandigheden is er sprake van een nauwe persoonlijke betrekking met een biologische vader blijkens jurisprudentieonderzoek?
- III Onder welke feiten en omstandigheden is er sprake van een nauwe persoonlijke betrekking met een grootouder blijkens jurisprudentieonderzoek?
- IV Onder welke feiten en omstandigheden is er sprake van een nauwe persoonlijke betrekking met een stiefouder blijkens jurisprudentieonderzoek?
- V Onder welke feiten en omstandigheden is er sprake van een nauwe persoonlijke betrekking met een oom of tante blijkens jurisprudentieonderzoek?

1.3 Onderzoeksmethode/verantwoording per deelvraag

Om WSW Advocaten een beter inzicht te geven in hoe rechters toetsen of er wel of geen sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking, is er een jurisprudentieonderzoek uitgevoerd. Vanwege het aantal beschikbare jurisprudentie is de focus gelegd op biologische vaders en grootouders. Bij deze twee groepen is er een analyse uitgevoerd, op basis waarvan verschillende conclusies zijn getrokken. De resultaten hiervan zijn voor de advocaten op een rijtje gezet, zodat zij precies kunnen zien wanneer er wel/geen sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking.

Ondanks het zeer lage aantal beschikbare jurisprudentie is het wel interessant om te weten hoe er bij de groepen stiefouders en ooms/tantes wordt geoordeeld. Hier zal meer sprake zijn van een weergave van de desbetreffende rechtszaken. Een uitgebreidere analyse was niet mogelijk, wegens een beperkt aantal vindbare uitspraken.

I Wat houdt de nauwe persoonlijke betrekking in volgens literatuur en wet- en regelgeving in het kader van art. 1:377a BW?

Bij het beantwoorden van deze vraag is er gekeken naar verschillende wetsartikelen. Zo is er dieper ingegaan op art. 1:377a BW. Hierbij is extra informatie weergegeven over het moederschap, het vaderschap en over de niet met gezag belaste ouder. Uit de literatuur is gebleken dat de 'nauwe persoonlijke betrekking' is voortgevloeid uit art. 8 EVRM. Hieruit bleek dat de rechters voor het beoordelen van een 'nauwe persoonlijke betrekking' naar 'family life', en bij biologische vaders zelfs naar 'private life', kijken. Daarom is er gekeken naar wat er in de wet en verdere literatuur staat over 'family life' en 'private life'. Ook is er bij de beantwoording van deze vraag gebruik gemaakt van enkele uitspraken van het EHRM.

II Onder welke feiten en omstandigheden is er sprake van een nauwe persoonlijke betrekking met een biologische vader blijkens jurisprudentieonderzoek?

Voor het beantwoorden van deze vraag is er een jurisprudentieanalyse gedaan. Hierbij is gekeken of er bijkomende omstandigheden nodig zijn om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken. Verder is bekeken bij welke feiten en omstandigheden er sprake is van 'family life' of 'private life'.

III Onder welke feiten en omstandigheden is er sprake van een nauwe persoonlijke betrekking met een grootouder blijkens jurisprudentieonderzoek?

Ook bij het beantwoorden van deze vraag is er een jurisprudentieanalyse gedaan. Hierbij is gekeken of er bijkomende omstandigheden nodig zijn om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken. Verder is bekeken bij welke feiten en omstandigheden er sprake is van een 'nauwe persoonlijke betrekking', ofwel 'family life'.

IV Onder welke feiten en omstandigheden is er sprake van een nauwe persoonlijke betrekking met een stiefouder blijkens jurisprudentieonderzoek?

Wegens een beperkt aantal vindbare zaken was een uitgebreide analyse hier niet mogelijk. Er is één uitspraak weergegeven om toch een beeld te geven van een oordeel van de rechter. Hier is gekeken naar welke feiten en omstandigheden de rechter heeft gekeken bij het beoordelen of er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. Dit is de enige uitspraak die in dit onderzoek is meegenomen, waardoor de conclusie die hierbij getrokken is mogelijk niet de realiteit weerspiegelt.

V Onder welke feiten en omstandigheden is er sprake van een nauwe persoonlijke betrekking met een oom of tante blijkens jurisprudentieonderzoek?

Ook hier was wegens een beperkt aantal vindbare zaken een uitgebreide analyse niet mogelijk. Er zijn drie uitspraken weergegeven om toch een beeld te geven van een oordeel van de rechter. Hier is gekeken naar welke feiten en omstandigheden de rechter heeft gekeken bij het beoordelen of er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. Ook aangezien dit de enige drie uitspraken waren die in dit onderzoek zijn meegenomen, is het mogelijk dat de getrokken conclusie niet de realiteit weerspiegelt.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt uitgelegd wat er in wet- en regelgeving, literatuur en vaste jurisprudentie aangegeven wordt over de nauwe persoonlijke betrekking in het kader van art. 1:377a BW.

Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de resultaten van de jurisprudentieanalyse besproken. Daarna volgen de getrokken conclusies in hoofdstuk 4. Tot slot zijn de aanbevelingen aan WSW Advocaten in hoofdstuk 5 opgenomen.

Hoofdstuk 2: Juridisch kader

2.1 Omgang

Omgang is geregeld in artikel 1:377a van het Burgerlijk Wetboek. Uit lid 1 van artikel 1:377a BW blijkt dat een kind recht heeft op omgang met zijn ouders en met degene die in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat. Ook staat hierin dat de niet met gezag belaste ouder recht heeft op en de verplichting tot omgang met zijn kind. Het kind heeft recht op omgang met zijn ouders en degene die in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat, maar is niet tot omgang verplicht.² Om te achterhalen wie er bedoeld worden met degenen die in een nauwe persoonlijke betrekking staan tot het kind, is het ook van belang om te weten wie de andere partijen zijn die genoemd worden in dit artikel. Zo zijn er in art. 1:377a lid 1 BW vier partijen genoemd die recht hebben op omgang. Dit zijn:

- het kind zelf;
- de ouders van het kind;
- degene die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind;
- de niet met gezag belaste ouder.

Vervolgens geeft lid 2 van artikel 1:377a BW aan dat een ouder of degene die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind een verzoek kan doen bij de rechtbank om een omgangsregeling vast te stellen. De rechter stelt op basis van dit verzoek een omgangsregeling vast of onttrekt het recht op omgang. Het belang van het kind is doorslaggevend bij het vaststellen van een omgangsregeling.³

Tot slot geeft lid 3 van artikel 1:377a BW aan welke gronden er zijn om het recht op omgang te onttrekken. Hieruit valt af te leiden dat zelfs wanneer er al vaststaat dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind, de omgang alsnog op basis van één van deze gronden onttrokken kan worden. De gronden komen erop neer dat omgang alleen kan worden onttrokken wanneer dit in strijd is met de zwaarwegende belangen van het kind of wanneer het kind ernstige bezwaren heeft tegen de omgang.⁴ Wanneer omgang wordt onttrokken, kan er na één jaar opnieuw omgang verzocht worden.⁵ In dit onderzoek is alleen behandeld wanneer iemand volgens de rechter al dan niet in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staat. Niet onderzocht is of de omgang uiteindelijk ook verkregen is, aangezien de gronden tot onttrekking buiten de reikwijdte van het onderzoek vallen.

2.1.1 Het kind

In art. 1:377a lid 1 BW wordt aangegeven dat een kind recht heeft op omgang met zijn ouders en met degene die in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat. Niet alleen het kind heeft

² Vlaardingerbroek, *FJR* 2009/83

³ Kok, in: *In verbondenheid* 2017/8.1

⁴ Jong, de & Baar, de, *EB* 2021/101

⁵ Kok, *FJR* 2013/90

recht op de omgang, maar ook de ouders en degenen die in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staan hebben recht op omgang met het kind.⁶

De ouders en degenen die in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staan, kunnen een verzoek indienen bij de rechtbank om een omgangsregeling vast te stellen. Voor het onderzoek is het van belang om te weten wie in het kader van art. 1:377a BW als kind aangemerkt kan worden.

Wanneer er over 'het kind' gesproken wordt in art. 1:377a BW, gaat het om een minderjarig kind.⁷ Uit art. 1:233 BW blijkt dat er van minderjarigheid wordt gesproken bij personen die jonger zijn dan 18 jaar oud. Is het kind dus 18 jaar of ouder, dan kan er geen omgangsregeling vastgesteld worden op grond van art. 1:377a BW.

2.1.2 De ouders

Ook worden de ouders van het kind genoemd in art. 1:377a BW. Het voordeel voor deze genoemde ouders is dat zij niet eerst hoeven aan te tonen dat zij in een nauwe persoonlijke betrekking staan tot het kind. Wanneer de ouders van het kind een verzoek tot omgang indienen bij de rechtbank, wordt er gelijk gekeken of er ontzeggingsgronden aanwezig zijn. Als deze er niet zijn, zal de rechter overgaan tot het vaststellen van een omgangsregeling. Maar wie worden door de wet aangemerkt als ouders?

2.1.2.1 De moeder

De eerste ouder die in dit onderzoek besproken wordt is de moeder. Het moederschap is wettelijk geregeld in art. 1:198 BW. In lid 1 van dit artikel worden enkele manieren gegeven waarop het moederschap van een vrouw kan ontstaan. Deze manieren worden hieronder uiteengezet.

In art. 1:198 lid 1 sub a BW wordt aangegeven dat de vrouw uit wie het kind is geboren, moeder is van het kind. Dit betekent dat wanneer een vrouw bevallen is van een kind, de vrouw gelijk het moederschap van het kind verkrijgt.

De volgende mogelijkheid om het moederschap te verkrijgen van een kind, is vastgelegd in art. 1:198 lid 1 sub b BW. Hierin staat dat degene die op het tijdstip van de geboorte van het kind is gehuwd met de vrouw uit wie het kind is geboren of een geregistreerd partnerschap heeft met de vrouw uit wie het kind is geboren, moeder is van het kind. Het gaat hier dus om een vrouw die een geregistreerd partnerschap of huwelijk heeft met de vrouw die het kind heeft gebaard.

Daarnaast blijkt uit art. 1:198 lid 1 sub c BW dat het moederschap verkregen kan worden door de vrouw die het kind heeft erkend. Blijkens art. 1:203 BW kan erkenning geregeld worden door een akte van erkenning op te laten maken door een ambtenaar van de burgerlijke stand of door een notariële akte op te stellen. De erkenning is op grond van art. 1:204 BW nietig wanneer de erkenning is gedaan:

⁶ Wortmann, in: GS Personen- en familierecht, art. 1:377a BW, aant. 1

⁷ Koens, in: Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek 2021, art. 1:377a BW, aant. 2

1. door een persoon die geen huwelijk met de moeder mag sluiten of die geen geregistreerd partnerschap met de moeder mag aangaan;
2. door een minderjarige die nog niet 16 jaar oud is;
3. terwijl het kind nog geen 16 jaar oud is en er voor de erkenning geen schriftelijke toestemming is gegeven door de vader of moeder van het kind;
4. zonder voorafgaande toestemming van het kind van 12 jaar of ouder;
5. terwijl er al twee ouders zijn.

Verder geeft art. 1:198 lid 1 sub d BW aan dat het moederschap verkregen wordt door de vrouw van wie het ouderschap gerechtelijk is vastgesteld. De gerechtelijke vaststelling van het ouderschap is geregeld in art. 1:207 BW. Hierin staat dat het ouderschap door de rechtbank kan worden vastgesteld op verzoek van de moeder wanneer het kind nog geen 16 jaar oud is of op verzoek van het kind.

Tot slot wordt in artikel 1:198 lid 1 sub e BW aangegeven dat het moederschap verkregen wordt door de vrouw die het kind heeft geadopteerd. De adoptie van een kind wordt geregeld in art. 1:227 e.v. BW.

Vóór 1 april 2014 kon het moederschap van het kind alleen verkregen worden door geboorte en adoptie.⁸ Pas sinds april 2014 is het ook mogelijk voor een vrouw om het moederschap te verkrijgen door getrouwd te zijn of een geregistreerd partnerschap te hebben met de biologische moeder, door erkenning en door gerechtelijke vaststelling.⁹

2.1.2.2 De vader

Nu besproken is op welke manieren moederschap kan ontstaan, is het belangrijk om ook in te gaan op het ontstaan van het vaderschap. Het vaderschap wordt geregeld in art. 1:199 BW. Dit artikel geeft mannen enkele manieren om het vaderschap van een kind te verkrijgen. Deze manieren zijn hieronder nader beschreven.

De eerste mogelijkheid om het vaderschap te verkrijgen van een kind, is ook een manier die moeders hebben om het moederschap van een kind te verkrijgen. Zo wordt er in art. 1:199 onder a BW aangegeven dat de man die op het tijdstip van de geboorte van het kind is gehuwd met de vrouw uit wie het kind is geboren of een geregistreerd partnerschap heeft met de vrouw uit wie het kind is geboren, vader is van het kind.

Daarnaast geeft art. 1:199 onder b BW aan dat een overleden man het vaderschap van een kind heeft, als het huwelijk of geregistreerd partnerschap met de vrouw binnen 306 dagen voor de geboorte van het kind door het overlijden van de man is ontbonden. Op deze manier kan een overleden man toch nog het vaderschap van zijn kind verkrijgen. De moeder kan binnen een jaar

⁸ Asser/De Boer, Kolkman & Salomons 1-I 2020/157

⁹ Asser/De Boer, Kolkman & Salomons 1-I 2020/157

na de geboorte van het kind bij de ambtenaar van de burgerlijke stand aangeven dat de overleden man niet de vader is van het kind, wanneer de vrouw en de overleden man 306 dagen voor de geboorte van het kind niet hebben samengeleefd of waren gescheiden van tafel en bed.¹⁰

Ook blijkt uit art. 1:199 onder c BW dat het vaderschap verkregen kan worden door de man die het kind heeft erkend. Blijkens art. 1:203 BW kan erkenning geregeld worden door een akte van erkenning op te laten maken door een ambtenaar van de burgerlijke stand of door een notariële akte op te stellen. De erkenning is op grond van art. 1:204 BW nietig wanneer de erkenning is gedaan:

1. door een persoon die geen huwelijk met de moeder mag sluiten of die geen geregistreerd partnerschap met de moeder mag aangaan;
2. door een minderjarige die nog niet 16 jaar oud is;
3. terwijl het kind nog geen 16 jaar oud is en er voor de erkenning geen schriftelijke toestemming is gegeven door de vader of moeder van het kind;
4. zonder voorafgaande toestemming van het kind van 12 jaar of ouder;
5. terwijl er twee ouders zijn.

Wanneer de moeder geen toestemming wil geven voor de erkenning van het kind, kan de biologische vader bij de rechter vervangende toestemming voor erkenning verzoeken.¹¹

Verder geeft art. 1:199 onder d BW aan dat het vaderschap verkregen wordt door de man van wie het ouderschap gerechtelijk is vastgesteld. De gerechtelijke vaststelling van het ouderschap is geregeld in art. 1:207 BW. Hierin staat dat het ouderschap door de rechtbank kan worden vastgesteld op verzoek van de moeder wanneer het kind nog geen 16 jaar oud is of op verzoek van het kind.

Tot slot wordt in artikel 1:198 lid 1 sub e BW aangegeven dat het vaderschap verkregen wordt door de man die het kind heeft geadopteerd. De adoptie van een kind wordt geregeld in art. 1:227 e.v. BW.

2.1.3 Degene die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind

Naast de ouders en het kind wordt ook degene die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind genoemd in art. 1:377a BW. Dit is ook gelijk de partij waarop het onderzoek is gefocust. Er wordt in de wet namelijk geen duidelijke omschrijving gegeven van wie er nu eigenlijk tot deze groep behoren. Voor deze partij is het extra lastig om een omgangsregeling vast te stellen, aangezien zij eerst aannemelijk moeten maken dat zij in een nauwe persoonlijke betrekking staan tot het kind.¹²

¹⁰ Asser/De Boer, Kolkman & Salomons 1-I 2020/169

¹¹ Schrama, *FJR* 2015/43

¹² Koens, in: *Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek 2021*, art. 1:377a BW, aant. 2B

Het Nederlandse begrip nauwe persoonlijke betrekking vloeit voort uit het 'familie- en gezinsleven', zoals wordt genoemd in artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (*hierna EVRM*).¹³ In artikel 8 lid 1 EVRM staat onder meer dat iedereen recht heeft op respect voor zijn privéleven en zijn familie- en gezinsleven. De mensen die moeten aantonen dat zij in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staan, moeten dus onderdeel van de familie of van het gezin van het kind zijn.

Ook uit art. 8 EVRM wordt niet duidelijk wanneer iemand in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind. Wel zijn er enkele voorbeelden te noemen van partijen tussen wie familieleven kan worden aangenomen, dit zijn:

- echtgenoten;
- ongehuwd samenwonende man en vrouw;
- partners van hetzelfde geslacht;
- ouders en de uit het huwelijk geboren kinderen;
- moeder en kind
- een kind en zijn biologische vader (als het kind tijdens of na het samenwonen van de ouders is geboren);
- een kind en zijn biologische vader (als de ouders een langdurige affectieve relatie hebben gehad);
- een kind en zijn biologische vader (spermadonor)
- een kind en zijn grootouders;
- een geadopteerd kind en zijn adoptieouders;
- een kind en de vader die erkend heeft;
- een stiefkind en een stiefouder;
- een pleegkind en pleegouders;
- een meerderjarig kind en zijn ouders;
- een broer en zus.¹⁴

Door het bekijken van deze lijst kan er een beeld gevormd worden over welke personen er in een nauwe persoonlijke betrekking tot elkaar kunnen staan. Er bestaan echter nog meer naaste verwanten waartussen familieleven kan bestaan.¹⁵ Dit betekent niet dat een familierechtelijke verwantschap tussen partijen al voldoende is om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken. Er zullen hiervoor ook bijkomende omstandigheden naar voren gebracht moeten worden.¹⁶ In het kader van dit onderzoek, is de focus gelegd op biologische vaders, grootouders, stiefouders en ooms/tantes.

¹³ Kamerstukken II 2004/05, 30145, 3, p. 16

¹⁴ Vlaardingerbroek, e.a., Het hedendaagse personen- en familierecht 2020/1.4.2.A

¹⁵ Vlaardingerbroek, e.a., Het hedendaagse personen- en familierecht 2020/1.4.2.A

¹⁶ Koens, in: Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek 2021, art. 1:377a BW, aant. 2B

2.1.3.1 Biologische vaders

Zoals hierboven al is benoemd, is één van de groepen waar in dit onderzoek de focus op wordt gelegd de biologische vaders. Hieronder worden de verwekkers en de zaaddonors verstaan. Om een omgangsregeling met het kind vast te stellen, kan de biologische vader zich beroepen op zijn recht op bescherming van zijn 'family life' en 'private life'.¹⁷ Het biologische vaderschap is echter niet voldoende om te kunnen spreken van een nauwe persoonlijke betrekking.¹⁸ Om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken, moet de man bijkomende omstandigheden aanvoeren waaruit de nauwe persoonlijke betrekking blijkt.¹⁹ Doordat er bijkomende omstandigheden gesteld moeten worden, zal er bij een anonieme zaaddonor geen sprake kunnen zijn van een nauwe persoonlijke betrekking.²⁰

Family life

De bijkomende omstandigheden moeten bij 'family life' gelegen zijn in omstandigheden die zich voor de geboorte van het kind hebben voorgedaan of in omstandigheden die zich na de geboorte hebben voorgedaan.²¹ Ook de aard van de relatie tussen de biologische ouders kan een bijkomende omstandigheid zijn.²²

Private life

Wanneer 'family life' niet kan worden aangenomen, kunnen de nauwe banden wel binnen de reikwijdte van het 'private life' van de biologische vader vallen.²³ Het recht op omgang valt onder 'private life' wanneer de biologische vader de wens en de intentie heeft om nauwe persoonlijke banden met het kind aan te gaan.²⁴

2.1.3.2 Grootouders

Daarnaast kunnen grootouders de rechter verzoeken om een omgangsregeling vast te stellen als er een nauwe persoonlijke betrekking tussen de grootouders en het kind bestaat.²⁵ Ook bij grootouders is de verwantschapsband niet voldoende om van een nauwe persoonlijke betrekking te spreken en moeten zij dus bijkomende omstandigheden stellen.²⁶ Om van een nauwe persoonlijke betrekking tussen grootouders en hun kleinkinderen te kunnen spreken, zijn er meer dan de gebruikelijke contacten tussen een grootouder en een kleinkind nodig.²⁷ Hierbij wordt onder andere gekeken of de grootouders regelmatig op het kleinkind hebben gepast en of de grootouders een bijdrage hebben geleverd in de verzorging van het kind.²⁸

¹⁷ Bruning, *FJR* 2013/1

¹⁸ EHRM 1 juni 2004, ECLI:NL:XX:2004:AQ0337, *NJ* 2004/667 m.nt. J. de Boer

¹⁹ Verwoerd, *FJR* 2015/9

²⁰ Raak-Kuiper, van, *FJR* 2008/96

²¹ Vonk, *NTM/NJCM-bull.* 2013/40

²² Vlaardingerbroek e.a. *Het hedendaagse personen- en familierecht* 2020/11.3.1

²³ Hof Amsterdam 25 september 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:3621, *RFR* 2019/33

²⁴ Asser/De Boer, Kolkman & Salomons 1-I 2020/18

²⁵ Koens, *FJR* 2013/78

²⁶ Vlaardingerbroek, *EB* 2013/23

²⁷ Koens, *FJR* 2013/78

²⁸ Linden, van der, *EB* 2015/67

2.1.3.3 Stiefouders en ooms/tantes

Daarnaast heeft het kind recht op omgang met stiefouders.²⁹ Bij een stiefouder zal de nauwe persoonlijke betrekking moeten blijken uit de duur en mate van de verzorging en opvoeding van het kind, waarbij het belang van het stiefkind om omgang te hebben met de stiefouder meegewogen wordt.³⁰

Verder kan er sprake zijn van 'family life' tussen een kind en zijn oom/tante.³¹ Ook voor ooms en tantes is het bloedverwantschap niet voldoende om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken.³²

2.1.4 De niet met het gezag belaste ouder

Tot slot wordt in artikel 1:377a lid 1 BW aangegeven dat de niet met het gezag belaste ouder recht heeft op en de verplichting heeft tot omgang met zijn kind. Hierbij kan gedacht worden aan:

- de ouder die na de scheiding het gezamenlijk gezag niet heeft behouden;
- de ouder die na de scheiding geen eenhoofdig gezag heeft verkregen;
- de ouder die na de erkenning geen gezamenlijk gezag heeft verkregen;
- de ouder die na de erkenning geen eenhoofdig gezag heeft verkregen;
- de ouder is onbevoegd tot het gezag;
- het gezag van de ouder is beëindigd.³³

Volgens art. 1:245 BW staan minderjarigen onder gezag. Onder gezag wordt verstaan het ouderlijk gezag, welk door één van de ouders of door de ouders gezamenlijk wordt uitgevoerd. Lid 3 van artikel 1:245 BW geeft aan dat het gezag betrekking heeft op de persoon van de minderjarige, het bewind over zijn vermogen en zijn vertegenwoordiging in burgerlijke handelingen, zowel in als buiten rechte.

Art. 1:251 BW geeft aan dat de ouders van een kind gedurende het huwelijk en na de ontbinding van het huwelijk, gezamenlijk het gezag uitoefenen over hun kind. Na de ontbinding van het huwelijk kan de rechter op verzoek van één van de ouders bepalen dat het gezag over het kind aan één ouder toekomt. Dit kan wanneer er een onaanvaardbaar risico is dat het kind klem of verloren zou raken tussen de ouders of wanneer wijziging van het gezag anderszins in het belang van het kind noodzakelijk is.

Ook is er in de wet een mogelijkheid voor ongehuwde ouders om gezamenlijk het gezag over een kind uit te oefenen. Deze mogelijkheid is te vinden in art. 1:252 BW. Hierin wordt aangegeven dat ongehuwde ouders het gezag over hun minderjarige kinderen gezamenlijk uit kunnen oefenen als dit op hun beider verzoek in het register, bedoeld in art. 1:244 BW, is aangetekend. De aantekening in het register wordt door de griffier geweigerd als:

²⁹ Vlaardingerbroek, e.a., Het hedendaagse personen- en familierecht 2020/11.1.1

³⁰ Vlaardingerbroek, *FJR* 2014/38

³¹ Angius, *FJR* 2015/14

³² Vlaardingerbroek, e.a., Het hedendaagse personen- en familierecht 2020/11.3.3

³³ Asser/De Boer, Kolkman & Salomons 1-I 2020/557

- één of beide ouders onbevoegd is tot het gezag;
- het gezag van één of beide ouders is beëindigd en de andere ouder het gezag uitoefent;
- een voogd met het gezag over het kind is belast;
- de voorziening in het gezag over het kind is komen te ontbreken;
- de ouder die het gezag heeft, dit gezamenlijk met een ander dan een ouder uitoefent.

Volgens art. 1:246 BW zijn minderjarigen, mensen die onder curatele zijn gesteld en mensen die gestoord zijn in hun geestvermogen onbevoegd tot gezag.

Het gezamenlijk gezag kan op grond van art. 1:253n BW beëindigd worden op verzoek van de niet met elkaar gehuwde ouders of op het verzoek van één van hen.

2.2 Uitspraken Europees Hof voor de Rechten van de Mens

In paragraaf 2.1.3 is art. 8 EVRM al aan bod gekomen. Daar is voornamelijk beschreven wat er in de wet staat over 'family life' en 'private life' en wat de literatuur hierover zegt. Om een nog beter beeld te krijgen van art. 8 EVRM en het daarin genoemde 'family life' en 'private life' zijn hieronder enkele uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (*hierna EHRM*) uitgelicht.

2.2.1 Lebbink/Nederland

In 2004 heeft het EHRM een uitspraak gedaan in de zaak Lebbink/Nederland.³⁴ Hierbij ging het om een man die stelde dat er sprake was van 'family life' op grond van de band die is gevormd door zijn biologische vaderschap. Volgens hem zouden er geen bijkomende omstandigheden nodig zijn om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken. Het EHRM is het echter niet met de man eens dat alleen het biologische vaderschap voldoende is om te spreken van 'family life'. Hierover wordt aangegeven dat er bijkomende omstandigheden gesteld moeten worden waaruit een nauwe persoonlijke betrekking blijkt.

2.2.2 Anayo/Duitsland

In 2010 heeft het EHRM een uitspraak gedaan in de zaak Anayo/Duitsland.³⁵ Hierbij ging het om een man die een tweeling had verwekt bij een getrouwde vrouw. De partner van de vrouw werd de wettige vader van de kinderen. Hierdoor konden de vrouw en haar partner beslissingen maken over wie de kinderen wel of niet mocht zien. Zij hebben het contact tussen de biologische vader en de kinderen tegengehouden. Op grond van het Duitse recht kon de biologische vader geen beroep doen op het recht op contact met het kind. In deze zaak heeft het EHRM eerst gekeken of er sprake was van bestaand gezinsleven (*existing family life*). Dit was volgens het EHRM niet het geval, aangezien de man nooit met de kinderen of hun moeder heeft samengewoond en de kinderen nooit heeft gezien. Vervolgens heeft het EHRM gesteld dat wanneer het niet ontstaan van 'family life' niet aan de man is toe te rekenen, er ook gekeken moet worden of er sprake was van voorgenomen gezinsleven (*intended family life*). In deze zaak heeft de biologische vader nog geen

³⁴ EHRM 1 juni 2004, ECLI:NL:XX:2004:AQ0337, *NJ* 2004/667 m.nt. J. de Boer

³⁵ EHRM 21 december 2010, 20578/07, *NJ* 2011/508 m.nt. S.F.M. Wortmann

contact met zijn kinderen gehad, omdat de moeder en haar partner dit tegenhielden. Het ontbreken van contact is dus niet aan de man toe te rekenen. Om te bepalen of er sprake is van nauwe persoonlijke banden tussen de kinderen en de biologische vader, moet het EHRM rekening houden met de interesse en de inzet van de man voor zijn kinderen. Verder geeft het EHRM aan dat, ondanks dat partijen niet hebben samengewoond, de kinderen voortgekomen zijn uit een twee jaar durende relatie tussen partijen. Het EHRM geeft aan dat niet uitgesloten wordt dat de man zich op voorgenomen gezinsleven kan beroepen, maar geeft aan dat de man zich in ieder geval op 'private life' kan beroepen. Dit kan aangezien de toegang tot zijn kinderen een belangrijk deel uitmaakt van de identiteit van de biologische vader.

2.2.3 Schneider/Duitsland

In 2011 heeft het EHRM een uitspraak gedaan in de zaak Schneider/Duitsland.³⁶ Hierbij ging het om een man die stelde de biologische vader te zijn van het kind. De vrouw was echter getrouwd, waardoor haar partner het juridische vaderschap van het kind heeft verkregen. Volgens de vrouw kon het kind zowel van de verzoeker zijn als van haar echtgenoot, maar de moeder en haar echtgenoot wilden geen medewerking verlenen aan het afnemen van een vaderschapstest. Het EHRM geeft aan dat alleen het biologische vaderschap niet voldoende is om te spreken van 'family life'. Hierbij geeft het EHRM aan dat samenwonen normaalgesproken een vereiste is om van een relatie te kunnen spreken die gezien wordt als 'family life'. Bij uitzondering kunnen ook andere factoren aantonen dat er sprake is van een voldoende bestendige relatie om van 'family ties' te spreken. Verder heeft het EHRM overwogen dat wanneer het niet ontstaan van 'family life' niet aan de man is toe te rekenen, er ook gekeken moet worden of er sprake was van 'intended family life'. Hierbij moet gekeken worden naar de aard van de relatie van de man en de vrouw en naar de betrokkenheid van de man bij het kind voor en na de geboorte. Daarnaast geeft het EHRM aan dat art. 8 EVRM ook het privéleven (private life) beschermd. Hechte relaties die niet aan te merken zijn als 'family life', kunnen wel vallen binnen de reikwijdte van 'private life'. Aangezien de man nooit heeft samengewoond met het kind en hem nooit heeft gezien, is er geen sprake van een 'established family life'. Volgens het EHRM kan het de man niet toegerekend worden dat er nog geen sprake is van 'family life' tussen hem en het kind, daarom moet er gekeken worden of er wel sprake was van 'intended family life'. De biologische ouders van het kind hebben nooit samengewoond, maar hebben wel een relatie van één jaar en vier maanden gehad. Daarnaast heeft de man aangegeven dat partijen hadden gepland om samen een kind te krijgen. De man is twee keer met de vrouw mee geweest naar medische onderzoeken in verband met haar zwangerschap. Ook heeft hij het vaderschap van het kind al voor de geboorte erkend. Na de geboorte heeft hij foto's van het kind ontvangen op zijn verzoek. De man heeft al snel na de geboorte een procedure aanhangig gemaakt, waarin hij toegang tot het kind en informatie over zijn persoonlijke omstandigheden heeft verzocht. Het EHRM geeft aan dat niet uitgesloten wordt dat de man zich op voorgenomen gezinsleven kan beroepen, maar geeft aan dat de man zich in

³⁶ EHRM 15 september 2011, ECLI:NL:XX:2011:BU8143, RvdW 2012/1040

ieder geval op 'private life' kan beroepen. Dit kan aangezien de toegang tot zijn kinderen een belangrijk deel uitmaakt van de identiteit van de biologische vader.

2.2.4 Keegan/Ierland

In 1994 heeft het EHRM een uitspraak gedaan in de zaak Keegan/Ierland.³⁷ Hierbij heeft het EHRM aangegeven dat 'family life' zich niet alleen beperkt tot huwelijken, maar dat ook andere familiebanden waarbij partijen samenleven zonder gehuwd te zijn kunnen horen tot 'family life'. Zelfs wanneer de ouders niet meer samenwonen of geen relatie meer hebben ten tijde van de geboorte van het kind, bestaat er een band tussen de ouders en het kind die aangemerkt kan worden als 'family life'. In deze zaak hebben de biologische vader en de moeder een twee jaar durende relatie gehad, waarbij zij één jaar hebben samengewoond. Zij hadden samen besloten een kind te nemen en hadden plannen om te trouwen. Op dat moment was er sprake van 'family life' tussen de moeder en vader van het kind. Hierdoor was er vanaf het moment dat het kind geboren was een band tussen de vader en het kind die aangemerkt kan worden als 'family life'. Het wederzijds genot door ouder en kind van elkaars gezelschap vormt een fundamenteel element van 'family life', zelfs wanneer de relatie inmiddels is verbroken.

2.2.5 Bronda/Italië

In 1998 heeft het EHRM een uitspraak gedaan in de zaak Bronda/Italië.³⁸ Hierbij heeft het EHRM aangegeven dat het wederzijds genot door ouder en kind van elkaars gezelschap een fundamenteel element vormt van 'family life'. Wanneer dit genot gehinderd wordt, is er sprake van een inbreuk op hun recht op 'family life'. Dit geldt volgens het EHRM niet alleen voor ouder en kind, maar ook voor grootouders en hun kleinkinderen wanneer zij hebben samengewoond. In deze zaak heeft het EHRM besloten dat er geen inbreuk is gemaakt op het recht op 'family life'. Er is naar de belangen van het kind en naar de belangen van de familie gekeken. Hierbij heeft het EHRM het belang van het kind zwaarder meegewogen. Het kind was veertien jaar oud en heeft aangegeven dat zij bij haar pleegouders wil blijven wonen. Op basis hiervan heeft het EHRM besloten dat het belang van het kind zwaarder weegt dan het belang van haar grootouders. Er was geen sprake van een inbreuk op het 'family life' van de grootouders.

2.2.6 L./Finland

In 2000 heeft het EHRM een uitspraak gedaan in de zaak L./Finland.³⁹ Hierbij heeft het EHRM aangegeven dat het wederzijds genot door ouder en kind, en grootouder en kind, van elkaars gezelschap een fundamenteel element vormt van 'family life'. Wanneer dit genot gehinderd wordt is er sprake van een inbreuk op het recht op 'family life'. In deze zaak heeft het EHRM besloten dat er geen inbreuk is gemaakt op het recht op 'family life' van de grootouders. De grootvader wordt van seksueel misbruik bij één van de kinderen verdacht. Beide kinderen hebben aangegeven dat zij hun grootvader niet willen zien.

³⁷ EHRM 26 mei 1994, ECLI:NL:XX:1994:AD2111, *NJ* 1995/247

³⁸ EHRM, 9 juni 1998, 22430/93

³⁹ EHRM, 27 april 2000, 25651/94

2.3 Tussenconclusie

Het begrip 'nauwe persoonlijke betrekking' vloeit voort uit het 'familie- en gezinsleven', zoals wordt genoemd in art. 8 EVRM. Hieruit valt af te leiden dat de mensen die moeten aantonen dat zij in een 'nauwe persoonlijke betrekking' tot het kind staan, onderdeel moeten zijn van de familie of het gezin van het kind. Dit betekent echter niet dat een familierechtelijke verwantschap tussen partijen al voldoende is om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken. Hiervoor zullen bijkomende omstandigheden gesteld moeten worden.

Een biologische vader kan zich beroepen op zijn recht op bescherming van zijn 'family life' en zijn 'private life'. Bij 'family life' moeten de bijkomende omstandigheden gelegen zijn in omstandigheden die zich voor de geboorte van het kind of na de geboorte van het kind hebben voorgedaan. Hier kan gedacht worden aan de aard van de relatie tussen partijen.

Het recht op omgang valt onder 'private life' wanneer de biologische vader de wens en intentie heeft om nauwe persoonlijke banden met het kind aan te gaan. Wanneer er voor de geboorte van het kind sprake is van 'family life' tussen de vader en de moeder, is er op het moment van de geboorte van het kind ook sprake van 'family life' tussen de vader en het kind.

Om van een nauwe persoonlijke betrekking tussen grootouders en hun kleinkinderen te kunnen spreken, zijn er meer dan de gebruikelijke contacten tussen een grootouder en een kleinkind nodig. Hierbij wordt onder andere gekeken of de grootouders regelmatig op het kleinkind hebben gepast en of de grootouders een bijdrage hebben geleverd in de verzorging van het kind.

Daarnaast heeft het kind recht op omgang met stiefouders. Bij een stiefouder zal de nauwe persoonlijke betrekking moeten blijken uit de duur en mate van de verzorging en opvoeding van het kind, waarbij het belang van het stiefkind om omgang te hebben met de stiefouder meegewogen wordt.

Verder kan er sprake zijn van 'family life' tussen een kind en zijn oom/tante. Ook voor ooms en tantes is het bloedverwantschap niet voldoende om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken.

Hoofdstuk 3: Resultaten

3.1 Biologische vaders

Om te achterhalen onder welke feiten en omstandigheden er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking met een biologische vader, zijn er zeventien uitspraken geanalyseerd. In deze zeventien zaken heeft de rechter moeten vaststellen of er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de biologische vader en het kind. Hierbij heeft de rechter gekeken of de biologische vader zich kon beroepen op 'family life' of op 'private life'. Wanneer de biologische vader zich succesvol kan beroepen op één of beide gronden, wordt hij door de rechter ontvankelijk verklaard in zijn verzoek.⁴⁰ Bij vijftien van de zeventien uitspraken heeft de rechter gesteld dat er bijkomende omstandigheden aanwezig moeten zijn op grond waarvan kan worden uitgegaan van een nauwe persoonlijke betrekking.⁴¹ In paragraaf 3.1.1 zal besproken worden naar welke feiten en omstandigheden de rechter kijkt voor het al dan niet vaststellen van 'family life'. Daarna zal in paragraaf 3.1.2 besproken worden naar welke feiten en omstandigheden de rechter kijkt voor het al dan niet vaststellen van 'private life'.

3.1.1 Family life

De rechters hebben in twaalf van de zeventien uitspraken gesteld dat er bijkomende omstandigheden bij 'family life' aanwezig moeten zijn op grond waarvan kan worden uitgegaan van een nauwe persoonlijke betrekking.⁴² Hierbij hebben de rechters in vier van de twaalf uitspraken gesteld dat deze bijkomende omstandigheden bij 'family life' gelegen moeten zijn in de aard van de relatie tussen de biologische vader en moeder, de band die na de geboorte tussen de man en het kind is ontstaan of in de betrokkenheid bij het kind voor en na de geboorte.⁴³ Bij twee van de twaalf zaken heeft de rechter aangegeven dat de bijkomende omstandigheden moeten blijken uit de aard van de relatie van de ouders en de omstandigheden na de geboorte van het kind.⁴⁴ In één van de twaalf uitspraken heeft de rechter aangegeven dat de bijkomende omstandigheden gelegen moeten zijn in de aard van de relatie van de ouders en de aantoonbare interesse in het kind voor en na de geboorte.⁴⁵ Bij één uitspraak geeft de rechter aan dat de bijkomende omstandigheden gelegen moeten zijn in de periode voor de geboorte van het kind en in de periode na de geboorte van het kind.⁴⁶ De overige vier uitspraken geven wel aan dat er bijkomende omstandigheden gesteld moeten worden, maar niet waaruit deze omstandigheden moeten blijken.⁴⁷

Wat opvalt is dat in zeven van de bovengenoemde uitspraken telkens wordt aangegeven dat er naar de aard van de relatie tussen de ouders gekeken moet worden, om te zien of er een nauwe

⁴⁰ In bijlage 1: Uitspraken 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16 en 17

⁴¹ In bijlage 1: Uitspraken 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15 en 17

⁴² In bijlage 1: Uitspraken 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 15 en 17

⁴³ In bijlage 1: Uitspraken 2, 8, 11 en 12

⁴⁴ In bijlage 1: Uitspraken 4 en 13

⁴⁵ In bijlage 1: Uitspraak 15

⁴⁶ In bijlage 1: Uitspraak 5

⁴⁷ In bijlage 1: Uitspraken 1, 3, 6 en 17

persoonlijke betrekking tussen de vader en het kind is ontstaan.⁴⁸ Ook bij het literatuuronderzoek is dit als een bijkomende omstandigheid genoemd.⁴⁹

Hierboven is weergegeven dat de rechters hebben gesteld dat er naar bijkomende omstandigheden gekeken moet worden en waaruit deze bijkomende omstandigheden kunnen blijken. Er werd hier door de rechters richting gegeven aan welke feiten en omstandigheden meegenomen dienen te worden in de afweging. Aangezien elke zaak anders is, is het van belang om te kijken welke concrete feiten en omstandigheden de rechter meeneemt in zijn besluit. Om hierachter te komen zijn er zeventien uitspraken uiteengezet in een jurisprudentiematrix in bijlage 1.

Uit de tabel in bijlage 2 blijkt dat de rechters, bij het oordelen of er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking, bij bijna elke zaak naar meerdere feiten en omstandigheden kijken. De feiten en omstandigheden waar door de rechters het meeste naar is gekeken is of de ouders een affectieve relatie met elkaar hebben gehad, of er contact is geweest tussen de man en het kind, of de biologische vader en moeder hebben samengewoond en of de man een aantoonbare interesse heeft getoond in het kind. Zo heeft de rechter in twaalf van de zeventien uitspraken gekeken of de ouders een affectieve relatie met elkaar hebben gehad.⁵⁰ In twaalf van de zeventien uitspraken heeft de rechter gekeken of er contact is geweest tussen de man en het kind.⁵¹ Bij negen van de zeventien uitspraken heeft de rechter gekeken of de man en de vrouw hebben samengewoond.⁵² En in zes van de zeventien uitspraken heeft de rechter gekeken of de man een aantoonbare interesse in het kind heeft getoond.⁵³

Affectieve relatie

Van deze twaalf uitspraken waarbij gekeken is naar de relatie tussen de ouders, waren er negen uitspraken waarin de ouders een affectieve relatie met elkaar hebben gehad.⁵⁴ In slechts vier van de uitspraken waarbij de ouders een relatie hebben gehad is de biologische vader ontvankelijk verklaard wegens zijn recht op 'family life'.⁵⁵ Bij deze vier uitspraken komt overeen dat er al contact is geweest met het kind of dat de man geprobeerd heeft om tot contact te komen met het kind. In twee van deze zaken is de man alleen ontvankelijk verklaard omdat hij al contact heeft gehad met het kind of omdat hij contact heeft gezocht. Zo heeft de rechter in één zaak gekeken of de man heeft samengewoond met de vrouw, of de man mee is geweest naar de verloskundige en of de man bij de bevalling aanwezig was.⁵⁶ Dit was allemaal niet het geval. Verder had de rechter alleen nog gekeken of de man contact heeft gehad met het kind, wat zo bleek te zijn. Zo kan gesteld worden dat de rechter uiteindelijk het meeste waarde heeft gehecht aan het feit dat er

⁴⁸ In bijlage 1: Uitspraken 2, 4, 8, 11, 12, 13 en 15

⁴⁹ Vlaardingerbroek e.a. *Het hedendaagse personen- en familierecht* 2020/11.3.1

⁵⁰ In bijlage 1: Uitspraken 1, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16 en 17

⁵¹ In bijlage 1: Uitspraken 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16 en 17

⁵² In bijlage 1: Uitspraken 1, 3, 4, 9, 10, 12, 13, 16, 17

⁵³ In bijlage 1: Uitspraken 1, 5, 8, 10, 12 en 13

⁵⁴ In bijlage 1: Uitspraken 3, 4, 7, 8, 9, 10, 15, 16 en 17

⁵⁵ In bijlage 1: Uitspraken 4, 15, 16 en 17

⁵⁶ In bijlage 1: Uitspraak 16

contact is geweest tussen de man en het kind. In één andere zaak was het feit dat de man geprobeerd heeft om contact te krijgen met het kind en de relatie tussen de vader en moeder het enige waar de rechter naar gekeken heeft.⁵⁷ Ook hieruit kan dus opgemaakt worden dat de rechter waarde hecht aan het feit of de man contact heeft gehad of geprobeerd heeft contact te krijgen met het kind.

Bij vier van de vijf uitspraken waarbij de biologische vader, die een affectieve relatie heeft gehad met de moeder, niet-ontvankelijk is verklaard op grond van 'family life', heeft de man geen of weinig contact gehad met het kind.⁵⁸ In één van de uitspraken waarbij de vader en moeder wel een relatie hebben gehad, is door de rechter besloten dat er geen sprake is van 'family life'.⁵⁹ Dit kwam doordat het kind de vader nog nooit heeft gezien en doordat de man zelf geen contact met het kind heeft gezocht.

Bij de twaalf uitspraken waarbij de rechter heeft gekeken naar de relatie tussen de ouders, waren er drie uitspraken waarin de ouders geen affectieve relatie met elkaar hebben gehad.⁶⁰ In alle drie de zaken is de man niet-ontvankelijk verklaard op grond van 'family life'. Hierbij is niet alleen gekeken naar de relatie van de man met de moeder, maar ook of de man een aantoonbare interesse had in het kind, of er contact is geweest tussen het kind en de man, of de partijen hebben samengewoond, of de man aanwezig is geweest in het leven van het kind en of de zwangerschap gepland was. Bij één van deze zaken had de man zelfs tijdens de zwangerschap aangegeven dat hij de zwangerschap wilde beëindigen.⁶¹ Volgens de rechter wijst deze wens van de man niet op 'family life'.

Contact tussen man en kind

Bij de uitspraken waarin gekeken is of er sprake is geweest van contact tussen de man en het kind, is het opvallend dat de man in zeven van de acht uitspraken, waarbij er geen contact is geweest tussen de man en het kind, niet-ontvankelijk wordt verklaard in zijn verzoek op grond van 'family life'.⁶² In de uitspraak waarbij de man ontvankelijk werd verklaard in zijn verzoek heeft de man wel geprobeerd om in contact te komen met zijn kind.⁶³ Verder blijkt dat in de vier zaken waar wel sprake is geweest van contact tussen de man en het kind, de man ontvankelijk is verklaard in zijn verzoek op grond van 'family life'.

Samengewoond

Aangezien ook vaak door de rechter bekeken wordt of partijen hebben samengewoond, is het interessant om te zien hoe vaak de rechter het verzoek op grond van 'family life' heeft toegewezen

⁵⁷ In bijlage 1: Uitspraak 15

⁵⁸ In bijlage 1: Uitspraken 7, 8, 9 en 10

⁵⁹ In bijlage 1: Uitspraak 3

⁶⁰ In bijlage 1: Uitspraak 1, 12 en 13

⁶¹ In bijlage 1: Uitspraak 12

⁶² In bijlage 1: Uitspraken 6, 7, 8, 9, 10, 12 en 13

⁶³ In bijlage 1: Uitspraak 17

of afgewezen. In zes van de negen zaken hebben partijen niet samengewoond, waarbij de man in vijf zaken niet-ontvankelijk is verklaard in zijn verzoek.⁶⁴ Bij de zaak waar de vader wel ontvankelijk is verklaard in zijn verzoek gaf de rechter aan dat de contacten die de vader met het kind heeft gehad wijzen op de intentie van de vader om betrokken te zijn bij het kind.⁶⁵ Wat deze contacten inhielden is verder niet uit de uitspraak te herleiden. In drie van de negen zaken hebben partijen wel samengewoond, waarbij in één zaak de man niet-ontvankelijk is verklaard in zijn verzoek op grond van 'family life'.⁶⁶ Deze zaak is onder het kopje 'affectieve relatie' ook al benoemd en was afgewezen omdat het kind de man nooit heeft gezien en de man zelf geen contact met het kind heeft gezocht.⁶⁷ In een andere zaak had de man een affectieve relatie met de moeder gehad, met het kind in gezinsverband samengewoond en was er nog contact tussen de man en het kind.⁶⁸ De man in deze zaak is ontvankelijk verklaard in zijn verzoek. Bij de laatste ontvankelijke zaak heeft de man geen contact gehad met het kind, maar heeft de man wel geprobeerd contact te zoeken met het kind en heeft de man de wens om een rol te spelen in het leven van het kind.⁶⁹

Aantoonbare interesse in het kind

In zes van de zeventien uitspraken is gekeken of de man een aantoonbare interesse in het kind heeft getoond.⁷⁰ Dit was niet het geval bij vijf van de zes uitspraken.⁷¹ Bij al deze vijf uitspraken heeft de rechter geoordeeld dat de man niet-ontvankelijk is in zijn verzoek op grond van 'family life'. Bij één van de zes uitspraken werd aangegeven dat de man een aantoonbare interesse heeft getoond in het kind.⁷² In deze zaak was het contact tussen de man en het kind en de aantoonbare interesse van de man in het kind, voldoende om te kunnen spreken van 'een nauwe persoonlijke betrekking'.

Zaaddonors

Met de biologische vaders worden niet alleen de verwekkers bedoeld, maar ook de zaaddonors. Twee van de zeventien geanalyseerde uitspraken gaan over deze zaaddonors.⁷³ In beide uitspraken zijn de donors ontvankelijk verklaard in hun verzoek. Bij één van de uitspraken is het verzoek ontvankelijk verklaard wegens 'intended family life' wat bleek uit de gemaakte afspraken tussen partijen.⁷⁴ Deze afspraken zijn al voor de geboorte van het kind gemaakt en hielden in dat de man het kind zou erkennen, dat het kind de achternaam van de man zou krijgen en dat er omgang tussen de man en het kind zou plaatsvinden. De rechtbank maakt hieruit op dat de man en de moeder de intentie hebben gehad om er samen voor het kind te zijn en om de man een volwaardige rol te laten spelen in het leven van het kind.

⁶⁴ In bijlage 1: Uitspraken 1, 9, 10, 12, 13 en 16; In bijlage 1: Uitspraak 16

⁶⁵ In bijlage 1: Uitspraak 16

⁶⁶ In bijlage 1: Uitspraken 3, 4 en 17; In bijlage 1: Uitspraak 3

⁶⁷ In bijlage 1: Uitspraak 3

⁶⁸ In bijlage 1: Uitspraak 4

⁶⁹ In bijlage 1: Uitspraak 17

⁷⁰ In bijlage 1: Uitspraken 1, 5, 8, 10, 12 en 13

⁷¹ In bijlage 1: Uitspraken 1, 8, 10, 12 en 13

⁷² In bijlage 1: Uitspraak 5

⁷³ In bijlage 1: Uitspraken 2 en 11

⁷⁴ In bijlage 1: Uitspraak 2

In de andere uitspraak werd het verzoek van de zaaddonor ontvankelijk verklaard op grond van 'family life' en 'private life'.⁷⁵ Hierbij bleek de nauwe persoonlijke betrekking uit de contacten die de donor met het kind heeft gehad. Zo is er in het eerste levensjaar van het kind eens per zes tot acht weken contact geweest bij de moeders thuis en hebben er in de afgelopen jaren tenminste vierentwintig contactmomenten van een paar uur plaatsgevonden tussen de man en het kind. Opvallend in deze zaak is dat partijen in een donorovereenkomst hebben vastgelegd dat er geen familierechtelijke betrekkingen (family life) tussen het kind en de man zouden bestaan of zouden ontstaan. Kijkend naar een uitspraak van de Hoge Raad waarin werd gesteld dat 'family life' niet bij overeenkomst kan worden gevestigd, heeft de rechter geoordeeld dat een familierechtelijke betrekking ook niet kan worden uitgesloten bij overeenkomst.⁷⁶

Ontvankelijk op grond van 'family life'

Uiteindelijk waren er slechts zes uitspraken waarin de man ontvankelijk werd verklaard op grond van zijn recht op 'family life'.⁷⁷ In één van de uitspraken is de man ontvankelijk verklaard enkel vanwege het feit dat de ouders voor de geboorte afspraken hebben gemaakt betreffende het kind.⁷⁸ Wat overeenkomt bij de overige vijf uitspraken is dat in al deze zaken de man al contact heeft gehad met het kind of geprobeerd heeft om contact te krijgen met het kind.⁷⁹

Ook is er een uitspraak waarin een nauwe persoonlijke betrekking tussen de vader en het kind is vastgesteld.⁸⁰ In deze uitspraak is de rechter niet ingegaan op de begrippen 'family life' en 'private life'. De nauwe persoonlijke betrekking is gebleken uit de aantoonbare interesse van de man in het kind en het contact dat de man met het kind heeft gehad.

3.1.2 Private life

Zoals hierboven aangegeven zijn er slechts zes uitspraken ontvankelijk verklaard op grond van 'family life'. Bij één uitspraak is er niet ingegaan op de begrippen 'family life' en 'private life'. De overige tien uitspraken zijn op grond van 'family life' niet-ontvankelijk verklaard. Dit betekent echter niet dat de man geen recht heeft op omgang. Zo kan de man namelijk ook ontvankelijk verklaard worden in zijn verzoek op grond van zijn recht op 'private life'. In zes van de tien uitspraken waarin de man niet-ontvankelijk was op grond van 'family life', is de man wel ontvankelijk op grond van zijn recht op 'private life'.⁸¹ Bij drie van de tien uitspraken is de man ook niet-ontvankelijk op grond van 'private life'.⁸² En in één uitspraak heeft de rechter niet beoordeeld

⁷⁵ In bijlage 1: Uitspraak 11

⁷⁶ HR 5 december 1986, ECLI:NL:HR:1986:AB9251 (concl. A-G Moltmaker), NJ 1987/957, m.nt. E.A. Alkema

⁷⁷ In bijlage 1: Uitspraken 2, 4, 11, 15, 16 en 17

⁷⁸ In bijlage 1: Uitspraak 2

⁷⁹ In bijlage 1: Uitspraken 4, 11, 15, 16 en 17

⁸⁰ In bijlage 1: Uitspraak 5

⁸¹ In bijlage 1: Uitspraken 3, 7, 8, 9, 10 en 14

⁸² In bijlage 1: Uitspraken 1, 12 en 13

of de man ontvankelijk is op grond van zijn recht op 'private life'.⁸³ Ook bij 'private life' moet de man bijkomende omstandigheden stellen. Hieruit moet blijken dat het contact en toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de vader en daarmee van zijn privéleven.⁸⁴ Hierbij kan volgens de rechter gedacht worden aan de pogingen die de man heeft ondernomen om contact te leggen met zijn kind, om een band op te bouwen met zijn kind en aan het contact dat er tussen de man en het kind is geweest.⁸⁵

Uit de tabel die in bijlage 3 is weergegeven blijkt dat de rechters bij elke zaak naar meerdere feiten en omstandigheden kijken. De feiten en omstandigheden waar de rechters het meeste naar hebben gekeken, is of er contact is geweest tussen de man en het kind, of de man pogingen heeft gedaan om tot een omgangsregeling/contact te komen en of de man de serieuze en aantoonbare wens heeft om contact met het kind te krijgen.

Contact tussen man en kind

In zes van de zeventien zaken is er contact geweest tussen de biologische vader en het kind.⁸⁶ Bij één van deze uitspraken heeft de rechter geoordeeld dat er geen sprake was van 'private life'.⁸⁷ De man in deze zaak heeft alleen weinig omgang en contact met zijn kind gehad. Hij heeft hierbij geen andere bijkomende omstandigheden aangevoerd. In de overige vijf zaken heeft de rechter geoordeeld dat er wel sprake was van 'private life'.⁸⁸ Bij vier van deze zaken waren er meerdere omstandigheden waaruit 'private life' is gebleken.⁸⁹ Echter, bij één zaak was slechts het feit dat er contact is geweest tussen de vader en het kind voldoende om van 'private life' te spreken.⁹⁰ In deze uitspraak was het verzoek ook al op grond van 'family life' ontvankelijk verklaard.

Pogingen om tot contact te komen

Ook heeft de rechter in acht zaken gekeken naar de pogingen die de man heeft gedaan om tot contact te komen met het kind.⁹¹ Opvallend is dat in alle zaken waarin aangegeven wordt dat de man pogingen heeft gedaan om in contact te komen met zijn kind, de rechter de man ontvankelijk heeft verklaard in zijn verzoek.⁹² Slechts in één van de zes zaken is aangegeven dat de man geen pogingen heeft gedaan om tot contact met het kind te komen.⁹³ In deze zaak is er tijdens de zwangerschap en na de geboorte ook geen contact meer geweest tussen de vader en moeder. De rechter heeft de man niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzoek op grond van zijn recht op 'private life'.

⁸³ In bijlage 1: Uitspraak 6

⁸⁴ In bijlage 1: Uitspraken 3, 7, 9, 10, 13 en 15

⁸⁵ In bijlage 1: Uitspraak 15

⁸⁶ In bijlage 1: Uitspraken 1, 8, 9, 10, 11 en 14

⁸⁷ In bijlage 1: Uitspraak 1

⁸⁸ In bijlage 1: Uitspraken 8, 9, 10, 11 en 14

⁸⁹ In bijlage 1: Uitspraken 8, 9, 10 en 14

⁹⁰ In bijlage 1: Uitspraak 11

⁹¹ In bijlage 1: Uitspraken 3, 7, 8, 9, 10, 13, 14 en 15

⁹² In bijlage 1: Uitspraken 3, 7, 8, 9, 10, 14 en 15

⁹³ In bijlage 1: Uitspraak 13

Serieuze en aantoonbare wens om contact te krijgen

Daarnaast heeft de rechter in vier zaken gekeken of de man de serieuze en aantoonbare wens had om contact met het kind te krijgen.⁹⁴ Dit bleek in alle gevallen zo te zijn, waarop de rechter de mannen ontvankelijk heeft verklaard in hun verzoek tot omgang op grond van hun recht op 'private life'. Wat bijzonder is, is dat al deze mannen gedurende deze procedure niet-ontvankelijk zijn verklaard op grond van hun recht op 'family life'. Omgang is voor deze mannen toch mogelijk, nu zij wel ontvankelijk zijn verklaard op grond van hun 'private life'.

Detentie

Gedurende dit onderzoek heb ik twee uitspraken geanalyseerd waarbij de man in detentie zat.⁹⁵ In één van de zaken is de man niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzoek tot omgang.⁹⁶ Dit heeft de rechter besloten omdat de man vanuit zijn detentie geen betrokkenheid heeft getoond bij het kind, de man amper omgang heeft gehad met het kind na zijn detentie en omdat de man slechts 24 uur contact heeft gehad met het kind in een periode van 2017 tot 2019. In de andere zaak waarin de man in detentie heeft gezeten is de man wel ontvankelijk verklaard in zijn verzoek op grond van zijn recht op 'private life'.⁹⁷ De rechter heeft hier overwogen dat de man voornamelijk geen contact heeft met het kind doordat de man in detentie zit. Verder is de man indirect betrokken gebleven bij het kind, heeft hij foto's ontvangen van het kind en telefonisch contact gehad met de vrouw, is er één keer contact geweest tussen de man en het kind, heeft de man geprobeerd contact met zijn kind vorm te geven en is de man bereid om aan alle mogelijkheden tot contact mee te werken. Hieruit blijkt dat wanneer een man in detentie zit wel via zijn recht op 'private life' omgang met het kind kan verkrijgen, mits de man betrokkenheid heeft getoond bij zijn kind en geprobeerd heeft contact met zijn kind te krijgen.

Ontvankelijkheid op grond van 'private life'

Uiteindelijk waren er acht uitspraken waarin de man ontvankelijk is verklaard op grond van zijn 'private life'.⁹⁸ In twee van deze acht uitspraken was de man ook al ontvankelijk in zijn verzoek op grond van 'family life'.⁹⁹ Wat overeenkomt bij deze acht uitspraken is dat de man contact heeft gehad met het kind, geprobeerd heeft om contact te krijgen met het kind en dat de man de serieuze en aantoonbare wens heeft om tot contact met zijn kind te komen.

Bij drie uitspraken is de man niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzoek op grond van 'private life'.¹⁰⁰ In één van de drie zaken heeft de man niet gesteld dat het contact met en toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de man en daarmee van zijn privéleven.¹⁰¹ Bij een andere zaak is er alleen weinig contact en omgang geweest tussen de vader en het kind.¹⁰²

⁹⁴ In bijlage 1: Uitspraken 3, 7, 8 en 10

⁹⁵ In bijlage 1: Uitspraken 1 en 8

⁹⁶ In bijlage 1: Uitspraak 1

⁹⁷ In bijlage 1: Uitspraak 8

⁹⁸ In bijlage 1: Uitspraken 3, 7, 8, 9, 10, 11, 14 en 15

⁹⁹ In bijlage 1: Uitspraken 11 en 15

¹⁰⁰ In bijlage 1: Uitspraken 1, 12 en 13

¹⁰¹ In bijlage 1: Uitspraak 12

¹⁰² In bijlage 1: Uitspraak 1

Dit was niet voldoende om te kunnen spreken van een recht op 'private life'. In de laatste zaak heeft de man geen pogingen gedaan om tot contact met het kind te komen, waardoor hij geen recht had op 'private life'.¹⁰³

3.2 Grootouders

Ook zijn er in het kader van dit onderzoek vijftien uitspraken geanalyseerd waarin de rechter heeft gekeken of er sprake was van een nauwe persoonlijke betrekking tussen grootouders en hun kleinkinderen. Bij tien van de vijftien uitspraken geeft de rechter aan dat er bijkomende omstandigheden gesteld moeten worden waaruit de nauwe persoonlijke betrekking met het kind blijkt.¹⁰⁴ Volgens één van de uitspraken kunnen deze bijkomende omstandigheden gelegen zijn in de opgebouwde relatie met het kind.¹⁰⁵ Daarnaast wordt er in twee uitspraken aangegeven dat er minder strenge eisen gesteld hoeven worden aan naaste bloedverwanten, aangezien het kind baat heeft bij een band met zijn naaste familie.¹⁰⁶ Ook wordt in acht zaken door de rechters vooropgesteld dat de band met het kind de normale relatie tussen grootouders en kleinkinderen moet overstijgen.¹⁰⁷ Hieruit blijkt dat de visie van de rechter ook invloed heeft op de ontvankelijkheid van de grootouders. Zo is er in één zaak volgens de rechter slechts geregeld en wederzijds als plezierig ervaren contact nodig om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken.¹⁰⁸ Dit terwijl de rechters in enkele andere zaken aangeven dat er meer nodig is dan het gebruikelijke grootouder-kleinkind contact om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken.

Niet-ontvankelijk

Uit het schema blijkt dat de grootouder in zeven van de vijftien uitspraken niet ontvankelijk is verklaard in zijn/haar verzoek.¹⁰⁹ Hierbij heeft de rechter in zes uitspraken geoordeeld dat de contacten niet meer waren dan het gebruikelijke grootouder-kind contact, waardoor er niet gesproken kan worden van een nauwe persoonlijke betrekking.¹¹⁰ De grootouders in deze zaken hadden vaak alleen contact gehad met de minderjarige, opgepast op de minderjarige en/of de minderjarige had bij de grootouder gelogeed. In één uitspraak heeft de rechter geoordeeld dat er geen sprake was van een nauwe persoonlijke betrekking, omdat de grootouder onvoldoende concrete feiten had gesteld.¹¹¹ Zo had de grootouder in deze zaak alleen op de kleinkinderen gepast en hebben de kleinkinderen een keer bij de grootmoeder gelogeed. Dit is volgens de rechter niet voldoende om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken.

¹⁰³ In bijlage 1: Uitspraak 13

¹⁰⁴ In bijlage 4: Uitspraken 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13 en 15

¹⁰⁵ In bijlage 4: Uitspraak 12

¹⁰⁶ In bijlage 4: Uitspraken 5 en 12

¹⁰⁷ In bijlage 2: Uitspraken 2, 5, 6, 7, 8, 10, 13 en 15

¹⁰⁸ In bijlage 2: Uitspraak 1

¹⁰⁹ In bijlage 2: Uitspraken 2, 6, 7, 10, 11, 13 en 15

¹¹⁰ In bijlage 2: Uitspraken 2, 6, 7, 10, 13 en 15

¹¹¹ In bijlage 2: Uitspraak 11

Ontvankelijk

De grootouders zijn in acht van de vijftien uitspraken ontvankelijk verklaard in hun verzoek tot omgang. Uit zes van de acht uitspraken blijkt dat de grootouder ook betrokken is geweest bij de zorg en opvoeding van het kind.¹¹² In vijf van de acht uitspraken is te zien dat de grootouders vaak contact hadden met hun kleinkinderen, dat zij vaak op de kleinkinderen pasten of dat de kleinkinderen een deel van de week bij de grootouders verbleven, dat de kleinkinderen bij de grootouders bleven logeren en dat de grootouders betrokken waren bij de zorg en opvoeding van de kleinkinderen.¹¹³ Bij twee van de acht uitspraken is er een nauwe persoonlijke betrekking vastgesteld aangezien de grootouders in gezinsverband samenleven met het kleinkind.¹¹⁴ Hierbij dragen zij de zorg en opvoeding van hun kleinkinderen, doordat de ouders uit beeld waren. Tot slot blijkt uit een laatste zaak dat er een nauwe persoonlijke betrekking is ontstaan tussen de grootouders en het kleinkind.¹¹⁵ In deze zaak heeft de grootouder in het verleden regelmatig contact met het kleinkind gehad. Momenteel is er slechts sprake van incidenteel contact tijdens de omgangsmomenten van de vader. De moeder van het kind heeft aangegeven hier geen probleem mee te hebben. Volgens één rechter is er niet meer nodig dan geregeld en wederzijds als plezierig ervaren contact om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken.¹¹⁶

3.3 Stiefouders

Wegens een beperkt aantal vindbare zaken is een uitgebreide analyse hier niet mogelijk. Hier zal één uitspraak weergegeven worden om toch een beeld te geven van een oordeel van de rechter.

Gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft in 2020 een uitspraak gedaan over de nauwe persoonlijke betrekking tussen een stiefouder en een stiefkind.¹¹⁷ Het hof heeft in deze zaak geoordeeld dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. Zo heeft de rechter in zijn beslissing meegenomen dat de stiefouder en het kind zes jaar lang in gezinsverband hebben gewoond. In deze periode had het kind een hechtere band met haar stiefvader dan met haar biologische vader. Dat er minder contact is geweest sinds de moeder en de stiefvader uit elkaar zijn gegaan, betekent niet dat er geen sprake meer is van een nauwe persoonlijke betrekking.

In deze uitspraak zie je terug dat het hof het samenwonen van belang acht voor het ontstaan van een nauwe persoonlijke betrekking tussen een stiefouder en een kind. Daarnaast wordt er door de rechter gekeken naar de band tussen de stiefvader en het stiefkind.

¹¹² In bijlage 2: Uitspraken 1, 4, 5, 8, 9 en 14

¹¹³ In bijlage 2: Uitspraken 1, 3, 4, 5 en 8

¹¹⁴ In bijlage 2: Uitspraken 9 en 14

¹¹⁵ In bijlage 2: Uitspraak 12

¹¹⁶ In bijlage 2: Uitspraak 1

¹¹⁷ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 9 juli 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:2086

3.4 Ooms/tantes

Ook hier is wegens een beperkt aantal vindbare zaken een uitgebreide analyse niet mogelijk. Hier zullen drie uitspraken weergegeven worden om toch een beeld te geven van een oordeel van de rechter.

Gerechtshof Amsterdam heeft in 2018 een uitspraak gedaan over de nauwe persoonlijke betrekking tussen een tante en een kind.¹¹⁸ Het hof heeft in deze zaak geoordeeld dat de tante niet-ontvankelijk is in haar verzoek. Volgens het hof waren de contacten namelijk niet anders dan de gebruikelijke familiecontacten tussen tantes en kinderen. De tante heeft na de geboorte van de kinderen op hen gepast, ze naar school gebracht en uitstapjes met ze gemaakt. Verder is niet gebleken van veelvuldig contact tussen de tante en de kinderen. Toen de tante zelf kinderen kreeg is het contact verbroken.

Uit deze uitspraak valt dus af te leiden dat er net als bij grootouders sprake moet zijn van contact dat het gebruikelijke contact tussen tantes en kinderen te boven gaat.

Ook rechtbank 's-Hertogenbosch heeft een uitspraak gedaan over de nauwe persoonlijke betrekking tussen een oom en een kind.¹¹⁹ De rechtbank is in deze zaak van oordeel dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de oom en het kind. Het kind verblijft bij zijn oma sinds het overlijden van zijn ouders. In deze zaak acht de rechtbank het vooral van belang dat de oom de enige schakel vormt voor het kind met de familie van de vaderszijde. Ook blijkt de nauwe persoonlijke betrekking uit de gestelde feiten en omstandigheden. Zo had de oom een hechte band met zijn broer en is de oom met de vader mee geweest naar de burgerlijke stand om aangifte te doen van de geboorte van het kind. Na het overlijden van de ouders heeft de oom zich ingespannen om de zorg voor het kind en de financiële omstandigheden van het kind zo goed mogelijk te regelen. Ook heeft de oom de financiële belangen van het kind behartigd na het overlijden van de ouders. Tot slot heeft de oom het kind regelmatig opgezocht en regelmatig contact met het kind gehad.

In deze uitspraak zie je terug dat de rechter het belangrijk vindt dat het kind banden heeft met beide kanten van zijn/haar familie. Verder heeft de rechter gekeken naar de contacten die de oom met het kind heeft gehad en naar de dingen die de oom voor het kind heeft geregeld.

Rechtbank Den Haag heeft in 2022 een uitspraak gedaan over de nauwe persoonlijke betrekking tussen een tante en een kind. De rechter heeft in deze zaak geoordeeld dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de tante en het kind. Zo heeft de rechter in haar beoordeling meegenomen dat de tante een rol van betekenis heeft gespeeld bij de verzorging van het kind gedurende de laatste fase van de ziekte van de moeder. In deze fase is het kind met enige regelmaat bij de tante geweest. Daarnaast heeft het kind na het overlijden van haar moeder enige

¹¹⁸ Gerechtshof Amsterdam, 3 april 2018, ECLI:NL:GHAMS:1085

¹¹⁹ Rechtbank 's-Hertogenbosch, 26 juli 2011, ECLI:NL:RBSHE:2011:BR3364

tijd bij haar tante verbleven. Uit het testament van de moeder blijkt dat zij wil dat er omgang zal zijn tussen de tante en het kind.

Ook in deze uitspraak zie je dat de rechtbank waarde hecht aan het feit dat de tante het kind heeft verzorgd. Daarnaast zie je terug dat het kind ook banden zal onderhouden met de familie van de overleden moeder.¹²⁰

¹²⁰ Rechtbank Den Haag, 7 april 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:3221

Hoofdstuk 4: Conclusies

Het begrip 'nauwe persoonlijke betrekking' vloeit voort uit het 'familie- en gezinsleven', zoals wordt genoemd in art. 8 EVRM. Hieruit valt af te leiden dat de mensen die moeten aantonen dat zij in een 'nauwe persoonlijke betrekking' tot het kind staan, onderdeel moeten zijn van de familie of het gezin van het kind. Dit betekent echter niet dat een familierechtelijke verwantschap tussen partijen al voldoende is om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken. Hiervoor zullen bijkomende omstandigheden gesteld moeten worden.

4.1 Biologische vaders

Zowel uit de literatuur als uit de jurisprudentieanalyse blijkt dat het biologische vaderschap op zichzelf niet voldoende is om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken. De man zal bijkomende omstandigheden moeten stellen waaruit de 'nauwe persoonlijke betrekking' blijkt. Deze bijkomende omstandigheden verschillen wanneer er gekeken wordt naar 'family life' of 'private life'. Zo moeten de bijkomende omstandigheden bij 'family life' gelegen zijn in de aard van de relatie van de ouders, in de betrokkenheid bij het kind voor en na de geboorte of in de band die na de geboorte tussen de vader en het kind is ontstaan. Dit terwijl er bij 'private life' bijkomende omstandigheden gesteld moeten worden waaruit blijkt dat het contact en de toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de vader en daarmee van zijn privéleven.

Family life

Uit het onderzoek is gebleken dat de rechters bij bijna elke zaak naar meerdere feiten en omstandigheden kijken om te oordelen of er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. Door aan te geven naar welke bijkomende omstandigheden gekeken moet worden om van 'family life' te kunnen spreken, heeft de rechter richting gegeven aan het soort feiten en omstandigheden waarnaar gekeken wordt. Zo leidt elk los feit terug naar de aard van de relatie tussen partijen, de betrokkenheid bij het kind voor en na de geboorte of naar de band die na de geboorte tussen de vader en het kind is ontstaan. Enkele voorbeelden van de feiten en omstandigheden waar de rechter naar kijkt zijn of de ouders een affectieve relatie hebben gehad, of er contact is geweest tussen de man en het kind, of de biologische vader en de moeder hebben samengewoond en of de man een aantoonbare interesse heeft getoond in het kind. Uit een uitspraak van het EHRM blijkt dat als er voor de geboorte sprake is van 'family life' tussen de vader en de moeder, er op het moment van de geboorte van het kind ook sprake is van 'family life' tussen de vader en het kind. Dit geldt ook wanneer partijen inmiddels al uit elkaar zijn. Verder geeft het EHRM aan dat wanneer het de biologische vader niet toegerekend kan worden dat er nog geen sprake is van 'family life', er ook gekeken moet worden of er sprake is van 'intended family life'.

Private life

Wanneer de biologische vader niet-ontvankelijk is in zijn verzoek op grond van 'family life', kan deze nog wel ontvankelijk worden verklaard op grond van zijn recht op 'private life'. Ook bij 'private life' moet de man bijkomende omstandigheden stellen. Hieruit moet blijken dat het contact en toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de vader en daarmee van zijn privéleven. Hierbij kan gedacht worden aan de pogingen die de man heeft ondernomen om

in contact te komen met zijn kind, de pogingen die de man heeft ondernomen om een band op te bouwen met zijn kind en aan het contact dat er tussen de man en het kind is geweest. Volgens de literatuur moet de biologische vader de wens en intentie hebben om nauwe persoonlijke banden met het kind aan te gaan. Uit de jurisprudentieanalyse is gebleken dat het verzoek tot omgang op grond van 'private life' ontvankelijk wordt verklaard wanneer de man contact heeft gehad met het kind, de man geprobeerd heeft contact te krijgen met het kind en wanneer de man de serieuze en aantoonbare wens had om tot contact te komen met zijn kind.

Detentie

Ook als een man in detentie zit kan deze via zijn recht op 'private life' omgang met het kind verkrijgen, mits de man betrokkenheid heeft getoond bij zijn kind en geprobeerd heeft om contact met zijn kind te krijgen.

Zaaddonor

Tussen zaaddonors en hun biologische kinderen kan ook een nauwe persoonlijke betrekking bestaan. Deze betrekking kan blijken uit afspraken die partijen hebben gemaakt over erkenning, omgang en de achternaam van het kind. Ook kan de nauwe persoonlijke betrekking blijken uit de contacten die de zaaddonor met het kind heeft gehad. Belangrijk om te weten is dat 'family life' niet kan worden uitgesloten of kan worden gevestigd bij overeenkomst.

4.2 Grootouders

Niet alleen biologische vaders, maar ook grootouders kunnen de rechter verzoeken om een omgangsregeling vast te stellen. Om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te spreken, is de verwantschapsband niet voldoende. Uit de jurisprudentieanalyse en literatuur is gebleken dat er meer dan de gebruikelijke grootouder-kleinkind contacten nodig zijn om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken. Het EHRM geeft aan dat het wederzijds genot door grootouder en kleinkind van elkaars gezelschap een fundamenteel element vormt van 'family life'. Wanneer de grootouder alleen contact heeft gehad met het kind, heeft opgepast op het kind en/of het kind bij de grootouder heeft gelogeed, kan volgens de jurisprudentieanalyse niet gesproken worden van een 'nauwe persoonlijke betrekking'.

Wel is er sprake van een 'nauwe persoonlijke betrekking' wanneer de grootouders regelmatig/nauw/intensief contact hadden met hun kleinkinderen, wanneer zij regelmatig op de kleinkinderen pasten of wanneer de kleinkinderen een deel van de week bij de grootouders verbleven en wanneer de grootouders betrokken waren bij de zorg en opvoeding van de kleinkinderen.

Het grootste verschil bij de ontvankelijke zaken en niet-ontvankelijke zaken zit in het feit dat de grootouders bij de ontvankelijke zaken wel betrokken waren bij de zorg en opvoeding van de kinderen en bij de niet-ontvankelijke zaken niet. Verder zit het verschil in de hoeveelheid keren dat de grootouders contact hebben met het kleinkind, het aantal keren dat de grootouders hebben opgepast en het aantal keren dat het kind bij de grootouders heeft gelogeed. Uit de jurisprudentieanalyse is echter niet af te leiden waar de grens precies getrokken wordt met het aantal oppasmomenten, logeerpactijen en contactmomenten.

4.3 Stiefouders

Volgens literatuur moet de nauwe persoonlijke betrekking tussen een stiefouder en een kind blijken uit de duur en mate van verzorging en opvoeding van het kind. Uit de bekeken uitspraak blijkt dat de rechter heeft gekeken naar hoelang de stiefouder en het kind hebben samengewoond en naar de tussen hen ontstane band.

4.4 Ooms/tantes

Ook bij ooms en tantes is bloedverwantschap niet voldoende om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken. Uit de drie bekeken uitspraken blijkt dat er sprake moet zijn van contact dat het gebruikelijke contact tussen ooms/tantes en kinderen te boven gaat. Verder is gebleken dat de rechter het belangrijk vindt dat er contact blijft tussen het kind en de familie van de overleden vader of moeder. Tot slot hecht de rechtbank waarde aan het feit dat een oom of tante voor het kind heeft gezorgd.

Hoofdstuk 5: Aanbevelingen

Hieronder zijn enkele aanbevelingen uiteengezet die gedaan worden aan WSW Advocaten naar aanleiding van dit onderzoek.

Minderjarigheid kind

Voordat de advocaten gaan bekijken of hun cliënt in een 'nauwe persoonlijke betrekking' tot het kind staat, is het van belang om te kijken of het kind minderjarig is. Wanneer het kind niet minderjarig is, heeft de cliënt namelijk geen recht op omgang op grond van art. 1:377a BW.

Juridisch ouder

Vervolgens dient gekeken te worden of de cliënt niet een juridisch ouder van het kind is. Wanneer de cliënt een juridisch ouder van het kind is, hoeft er namelijk niet eerst een 'nauwe persoonlijke betrekking' vastgesteld te worden. In dit geval hoeft er alleen gekeken te worden of er sprake is van een van de ontzeggingsgronden op basis waarvan de omgang kan worden ontzegd.

Ontzeggingsgronden

Ook is het belangrijk om te kijken of er ontzeggingsgronden van toepassing zijn op de zaak. Dit is belangrijk omdat zelfs wanneer al vaststaat dat er sprake is van een 'nauwe persoonlijke betrekking', de omgang alsnog op basis van één van deze gronden ontzegt kan worden.

Nauwe persoonlijke betrekking

Aangezien een familierechtelijke verwantschap tussen partijen niet voldoende is om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken, moeten er bijkomende omstandigheden gesteld worden. Per groep zijn deze bijkomende omstandigheden waaruit een 'nauwe persoonlijke betrekking' kan worden afgeleid verschillend. Hieronder zullen per groep enkele aanbevelingen gedaan worden.

Biologische vader

Een biologische vader kan zowel op grond van zijn recht op 'family life' als op grond van zijn recht op 'private life', ontvankelijk worden verklaard in zijn verzoek tot omgang. Het is dus van belang om in een verzoek tot het vaststellen van omgang aan te geven dat er sprake is van 'family life' tussen de man en het kind. Hierbij is het ook belangrijk om aan te geven dat als er geen sprake is van 'family life', de man wel recht heeft op omgang wegens zijn recht op 'private life'.

Voor 'family life' moet WSW Advocaten kijken of er bijkomende omstandigheden gesteld kunnen worden waaruit een 'nauwe persoonlijke betrekking' blijkt. Deze bijkomende omstandigheden moeten gelegen zijn in de aard van de relatie tussen de vader en moeder, in de betrokkenheid bij het kind voor en na de geboorte of in de band die na de geboorte tussen vader en kind is ontstaan. Enkele voorbeelden van feiten en omstandigheden die hierbij gesteld kunnen worden zijn dat de ouders een affectieve relatie met elkaar hebben gehad, dat de ouders met elkaar hebben samengewoond, dat de man mee is geweest naar de verloskundige, etc. Ook kan gesteld worden dat de man contacten met het kind heeft gehad. Hier moet concreet beschreven worden hoe deze

contacten zich vorm hebben gegeven. Verder kan de man feiten en omstandigheden weergeven waaruit blijkt dat hij een aantoonbare interesse heeft in het kind. Het is aan de advocaten om deze informatie te achterhalen bij hun cliënt en om deze informatie aannemelijk te maken.

Ook bij 'private life' moet de man bijkomende omstandigheden stellen. Hieruit moet blijken dat het contact en toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de vader en daarmee van zijn privéleven. Hierbij kan gedacht worden aan de pogingen die de man heeft ondernomen om in contact te komen met zijn kind, de pogingen die de man heeft ondernomen om een band op te bouwen met zijn kind en aan het contact dat er tussen de man en het kind is geweest. Dit zal ook door de advocaten aannemelijk gemaakt moeten worden op basis van de verkregen informatie van de man of de verkregen stukken van de man.

Wanneer de man in detentie zit is het van belang dat de advocaten aantonen dat de man betrokkenheid heeft getoond met zijn kind en heeft geprobeerd om contact te krijgen. Hierbij kan ook gedacht worden aan indirecte betrokkenheid, wat inhoudt dat de man contact heeft gehad over het kind met de vrouw.

Bij zaaddonors moeten de advocaten kijken of er uit afspraken valt te herleiden of het de bedoeling was van partijen dat de man een rol zou spelen in het leven van het kind. Verder moeten de advocaten bij de cliënt informeren of er andere omstandigheden zijn op basis waarvan een nauwe persoonlijke betrekking is ontstaan. Hierbij moeten de advocaten aannemelijk maken dat dit het geval is. Belangrijk om te weten is dat 'family life' niet kan worden uitgesloten of kan worden gevestigd bij overeenkomst.

Grootouders

Bij de grootouders moeten de advocaten aannemelijk proberen te maken dat de band tussen de grootouders de gebruikelijke band tussen grootouders en kleinkinderen overstijgt. Hierbij dienen de advocaten aan te geven welke contacten de grootouder met het kind heeft gehad, hoe vaak zij hebben opgepast, hoe vaak het kind bij hen heeft gelogeed, etc. Hierbij moeten de advocaten elke keer in hun achterhoofd houden of hierdoor een band is ontstaan die de gebruikelijke band tussen grootouders en kleinkinderen te boven gaat.

Stiefouders

De nauwe persoonlijke betrekking tussen een stiefouder en een kind moet blijken uit de duur en mate van verzorging en opvoeding van het kind. Hier moeten de advocaten proberen feiten en omstandigheden mee te nemen waaruit blijkt dat de stiefouder betrokken is geweest bij de verzorging en opvoeding van het kind. Ook moeten zij aannemelijk maken dat er een goede band is ontstaan tussen de stiefouder en het stiefkind.

Ooms/tantes

Bij ooms/tantes moeten de advocaten aannemelijk maken dat het contact het gebruikelijke contact tussen ooms/tantes en kinderen te boven gaat. Wanneer er sprake is van een zaak waarin één van

de ouders is overleden, is het verstandig om te stellen dat het kind baat heeft bij contact met de familie van de overleden moeder/vader. Bij de zaken van ooms/tantes kunnen ook enkele concrete momenten aangegeven worden waarbij de oom/tante voor het kind heeft gezorgd.

Literatuurlijst

Vakliteratuur

Angius, FJR 2015/14

M. Angius, 'Family life in spagaat', *FJR* 2015/14

Asser/De Boer, Kolkman & Salomons 1-I 2020/18

J. de Boer, W.D. Kolkman & F.R. Salomons, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 1. Personen- en familierecht. Deel I. De persoon, afstamming en adoptie, gezag en omgang, levensonderhoud, bescherming van meerderjarigen*, Deventer: Wolters Kluwer 2020.

Asser/De Boer, Kolkman & Salomons 1-I 2020/157

J. de Boer, W.D. Kolkman & F.R. Salomons, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 1. Personen- en familierecht. Deel I. De persoon, afstamming en adoptie, gezag en omgang, levensonderhoud, bescherming van meerderjarigen*, Deventer: Wolters Kluwer 2020.

Asser/De Boer, Kolkman & Salomons 1-I 2020/169

J. de Boer, W.D. Kolkman & F.R. Salomons, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 1. Personen- en familierecht. Deel I. De persoon, afstamming en adoptie, gezag en omgang, levensonderhoud, bescherming van meerderjarigen*, Deventer: Wolters Kluwer 2020.

Asser/De Boer, Kolkman & Salomons 1-I 2020/557

J. de Boer, W.D. Kolkman & F.R. Salomons, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 1. Personen- en familierecht. Deel I. De persoon, afstamming en adoptie, gezag en omgang, levensonderhoud, bescherming van meerderjarigen*, Deventer: Wolters Kluwer 2020.

Bruning, FJR 2013/1

M.R. Bruning, 'Recht op omgang bij private life', *FJR* 2013/1

Jong, de & Baar, de, EB 2021/101

L.E. de Jong & L.H.S. de Baar, 'Ontzegging van de omgang: een overzicht', *EB* 2021/101

Koens, FJR 2013/78

M.J.C. Koens, 'Grootouders en kleinkinderen in het familierecht', *FJR* 2013/78

Koens, in: Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek 2021, art. 1:377a BW

M.J.C. Koens, in: H.B. Krans, C.J.J.M. Stolker & W.L. Valk (red.), *Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek*, Deventer: Wolters Kluwer 2021

Kok, FJR 2013/90

J. Kok, 'Termijn ontvankelijkheid verzoek omgang: ten minste of maximaal één jaar?', *FJR* 2013/90

Kok, in: *In verbondenheid* 2017/8.1

J. Kok, in: V. Smits, R. de Jong & A. van der Linden, *In verbondenheid. Opstellen aangeboden aan Professor mr. Paul Vlaardingerbroek ter gelegenheid van zijn emeritaat*, Deventer: Wolters Kluwer 2017

Linden, van der, EB 2015/67

A.P. van der Linden, 'De initiatiefnota omgangsrecht grootouders: wettelijke aanpassing vereist?', *EB* 2015/67

Raak-Kuiper, van, FJR 2008/96

J.A.E. van Raak-Kuiper, 'De donor en zijn vaderrol, een roze wolk?', *FJR* 2008/96

Schrama, FJR 2015/43

W.M. Schrama, 'Vervangende toestemming voor erkenning: een analyse van recente rechtspraak', *FJR* 2015/43

Verwoerd, FJR 2015/9

M.D. Verwoerd, 'Nieuwe kansen voor biologische vaders tot omgang met hun kind', *FJR* 2015/9

Vlaardingerbroek, e.a., Het hedendaagse personen- en familierecht 2020/1.4.2.A

P. Vlaardingerbroek e.a. *Het hedendaagse personen- en familierecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2020

Vlaardingerbroek, e.a., Het hedendaagse personen- en familierecht 2020/11.1.1

P. Vlaardingerbroek e.a. *Het hedendaagse personen- en familierecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2020

Vlaardingerbroek e.a. Het hedendaagse personen- en familierecht 2020/11.3.1

P. Vlaardingerbroek e.a. *Het hedendaagse personen- en familierecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2020

Vlaardingerbroek, e.a., Het hedendaagse personen- en familierecht 2020/11.3.3

P. Vlaardingerbroek e.a. *Het hedendaagse personen- en familierecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2020

Vlaardingerbroek, EB 2013/23

P. Vlaardingerbroek, 'Grootouders, kleinkinderen en omgang: een typisch Nederlands probleem', *EB* 2013/23

Vlaardingerbroek, FJR 2009/83

P. Vlaardingerbroek, 'De wetgever laat Jeroen (en vele andere kinderen) niet in de kou staan', *FJR* 2009/83

Vlaardingerbroek, FJR 2014/38

P. Vlaardingerbroek, 'Stiefkinderen hebben weinig te kiezen', *FJR* 2014/38

Vonk, NTM/NJCM-bull. 2013/40

M.J. Vonk, 'Niet samen zijn', *NTM/NJCM-bull.* 2013/40

Wortmann, in: GS Personen- en familierecht, art. 1377a BW, aant. 1

S.F.M. Wortmann, 'Artikel 377a. Omgang kind en ouder', in: S.F.M. Wortmann (red.), *Groene Serie Personen- en familierecht*, Deventer: Wolters Kluwer

MvT

Kamerstukken II 2004/05, 30145, 3, p. 16

Jurisprudentie

Uitspraken biologische vaders

Rechtbank Overijssel, 28 september 2021, ECLI:NL:ROVE:2021:3922

Rechtbank Limburg, 27 november 2018, ECLI:NL:RBLIM:2018:12041

Rechtbank Limburg, 15 december 2016, ECLI:NL:RBLIM:2016:11609

Rechtbank Rotterdam, 28 juni 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:5238

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 20 december 2016, ECLI:NL:RBZWB:2016:8520

Rechtbank Limburg, 7 december 2021, ECLI:NL:RBLIM:2021:9207

Rechtbank Overijssel, 13 april 2016, ECLI:NL:ROVE:2016:1765

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 31 mei 2021, ECLI:NL:RBZWB:2021:2854

Rechtbank Noord-Holland, 13 juni 2018, ECLI:NL:RBNHO:2018:4973

Rechtbank Den Haag, 14 augustus 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:9677

Rechtbank Midden-Nederland, 3 juli 2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:2992

Rechtbank Noord-Holland, 17 september 2014, ECLI:NL:RBNHO:2014:8808

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 9 december 2015, ECLI:NL:RBZWB:2015:7796

Rechtbank Midden-Nederland, 20 januari 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:225

Rechtbank Oost-Brabant, 31 oktober 2016, ECLI:NL:ROBR:2016:6094

Rechtbank Noord-Holland, 4 december 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:9988

Rechtbank Limburg, 11 april 2017, ECLI:NL:RBLIM:2017:3303

Uitspraken grootouders

Rechtbank Den Haag, 16 augustus 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:9618
Rechtbank Noord-Nederland, 20 december 2016, ECLI:NL:RBNNE:2016:5694
Rechtbank Noord-Nederland, 19 februari 2020, ECLI:NL:RBNNE:2020:1096
Rechtbank Limburg, 11 december 2019, ECLI:NL:RBLIM:2019:11772
Rechtbank Noord-Nederland, 7 april 2021, ECLI:NL:RBNNE:2021:1567
Rechtbank Rotterdam, 25 april 2014, ECLI:NL:RBROT:2014:3963
Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 22 maart 2019, ECLI:NL:RBZWB:2019:1334
Rechtbank Noord-Holland, 19 maart 2014, ECLI:NL:RBNHO:2014:2502
Rechtbank Rotterdam, 19 mei 2014, ECLI:NL:RBROT:2014:4088
Rechtbank Limburg, 7 maart 2014, ECLI:NL:RBLIM:2014:2218
Rechtbank Overijssel, 26 augustus 2014, ECLI:NL:ROVE:2014:5497
Rechtbank Haarlem, 16 oktober 2012, ECLI:NL:RBHAA:2012:BY6590
Rechtbank Dordrecht, 22 augustus 2012, ECLI:NL:RBDOR:2012:BX7272
Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 24 augustus 2021, ECLI:NL:RBZWB:2021:4324
Rechtbank Roermond, 9 november 2011, ECLI:NL:RBROE:2011:BU2973

Uitspraken ooms/tantes

Gerechtshof Amsterdam, 3 april 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:1085
Rechtbank 's-Hertogenbosch, 26 juli 2011, ECLI:NL:RBSHE:2011:BR3364
Rechtbank Den Haag, 7 april 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:3221

Uitspraak stiefouders

Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 9 juli 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:2086

Overig

EHRM 1 juni 2004, ECLI:NL:XX:2004:AQ0337, *NJ* 2004/667 m.nt. J. de Boer

EHRM 21 december 2010, 20578/07 (Uitspraak), *NJ* 2011/508 m.nt. S.F.M. Wortmann

EHRM 15 september 2011, ECLI:NL:XX:2011:BU8143, *RvdW* 2012/1040

EHRM 26 mei 1994, ECLI:NL:XX:1994:AD2111, *NJ* 1995/247

EHRM, 9 juni 1998, 22430/93

EHRM, 27 april 2000, 25651/94

Hof Amsterdam 25 september 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:3621, *RFR* 2019/33

HR 5 december 1986, ECLI:NL:HR:1986:AB9251 (concl. A-G Moltmaker), *NJ* 1987/957, m.nt. E.A. Alkema

Bijlage 1: Jurisprudentiematrix biologische vaders

	ECLI	Donor/ verwekker	Bijkomende omstandigheden	Family life	Private life	Nauwe persoonlijke betrekking
1	ECLI:NL:RBOVE:2021:3922	Verwekker	De rechtbank is van oordeel dat er geen sprake is van bijkomende feiten en omstandigheden.	Partijen verschillen van mening over het feit of er een relatie is geweest. De minderjarige heeft nooit in gezinsverband met de man en moeder samengeleefd. Onvoldoende is gebleken van een serieuze en aantoonbare interesse van de man voor en betrokkenheid bij de minderjarige in de periode rondom de zwangerschap van de moeder, de geboorte van de minderjarige en de periode sindsdien. Tijdens de zwangerschap is de man gedetineerd geraakt in het buitenland, waar hij een jarenlange detentie heeft uitgezeten en volledig afwezig is geweest in het leven van de minderjarige. Vanuit detentie heeft de man niet bij de moeder zijn interesse en betrokkenheid voor de minderjarige getoond. Geen sprake van family life	De man heeft na zijn detentie amper omgang met de minderjarige gehad. Het contact heeft zich beperkt tot ongeveer 24 uur in het leven van de minderjarige in de periode van juni 2017 tot januari 2019. Geen sprake van private life	De rechtbank is van oordeel dat de man niet kan worden aangemerkt als degene die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind.
2	ECLI:NL:RBLIM:2018:12041	Donor	De rechtbank geeft aan dat bijkomende omstandigheden gelegen moeten zijn	De man heeft erkend dat er geen 'family life' bestaat, doordat de moeder geen enkel contact met de man wil.	n.v.t	De man staat in een nauwe persoonlijke

			in hetzij de band die na de geboorte tussen hem en het kind is ontstaan, hetzij in de aard van de relatie van de man en de moeder en in zijn betrokkenheid bij het kind vóór en na de geboorte, in welk geval die omstandigheden moeten wijzen op voorgenomen gezinsleven oftewel intended family life.	Nu dient te worden beoordeeld of kan worden gesproken van voorgenomen gezinsleven oftewel 'intended family life'. Voor de geboorte van het kind zijn er afspraken gemaakt dat hij het kind zou erkennen en dus juridisch ouder zou worden, dat het kind de achternaam van de man zou krijgen en dat omgang tussen de man en het kind zou plaatsvinden. De man en moeder hebben dus de intentie gehad om er samen voor het kind te zijn en de man een volwaardige rol te laten spelen in het leven van het kind. Gelet op deze afspraken is de rechtbank van oordeel dat er sprake is van 'intended family life'.		betrekking tot het kind.
3	ECLI:NL:RBLIM:2016:1609	Verwekker	De biologische vader dient bijkomende omstandigheden te stellen die de conclusie rechtvaardigen dat er tussen hem en het kind een nauwe persoonlijke betrekking/family life bestaat dan wel dat deze zich ontwikkelt, maar dat dit laatste door omstandigheden die niet aan de biologische vader te	Partijen hebben een relatie van ongeveer 11 maanden gehad. Zij hebben ongeveer 7 maanden samengewoond. Nadat de samenleving is verbroken is de moeder zwanger geraakt. De man is van april 2011 tot augustus 2011 opgenomen in een afkickkliniek in Schotland. Partijen zijn samen bij de 20 weken echo geweest.	Het staat vast dat de man de volgende pogingen heeft ondernomen om tot een omgangsregeling met de minderjarige te komen: - een brief van zijn advocaat aan de moeder; - een kort geding over omgang;	Nauwe banden kunnen volgens het EHRM in gevallen waarin het bestaan van family life niet kan worden aangenomen wel binnen de reikwijdte van het private life van de biologische vader vallen en aldus eveneens onder de bescherming

			wijten zijn niet tot stand is gekomen. Voor private life dient er sprake te zijn van bijkomende omstandigheden en feiten die maken dat het contact met en toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de biologische vader en daarmee van zijn privéleven.	De man heeft enkele aankopen voor de baby gedaan. Na de 20 weken echo hebben partijen geen contact meer met elkaar gehad en is de relatie verbroken. De man heeft de minderjarige nooit gezien. Geen sprake van family life in de zin van een werkelijke uitoefening van de man van nauwe persoonlijke betrekkingen met het kind. Onweersproken heeft de moeder gesteld dat partijen na het bekend worden van de zwangerschap uitsluitend door haar initiatieven nog contact hadden. De man heeft na het bekend worden van de zwangerschap zelf geen contact meer gezocht met de moeder, anders dan via een sms en e-mail na de bevalling. De door de man gestelde pogingen tot contact zijn door de moeder betwist en door de man niet nader toegelicht en onderbouwd.	- een brief van zijn advocaat aan de moeder; - het verzoekschrift waarmee de procedure is ingeleid. De man heeft veel tijd laten verstrijken tussen de geboorte van het kind (2011) en de eerste aangetoonde poging (2012) om contact te krijgen. Vervolgens heeft de man met lange tussenpozen nog twee pogingen gedaan. Meer dan vier jaar na de geboorte van het kind heeft de man het verzoekschrift in deze procedure ingediend. Toch acht de rechtbank voldoende door de man aannemelijk gemaakt dat zijn intentie om te komen tot contact serieus is.	van artikel 8 EVRM. Er is sprake van private life. De man is ontvankelijk in zijn verzoek.
--	--	--	---	---	--	---

				Er is geen sprake van 'intended family life' aan de zijde van de man.	Er is sprake van private life.	
4	ECLI:NL :RBROT :2019:5 238	Verwekker	Er is pas sprake van family life tussen de biologische vader en het kind als er bijkomende omstandigheden zijn. Deze kunnen onder meer bestaan uit feitelijke contacten met het kind na de geboorte, maar ook door de relatie met de moeder welke in voldoende mate met die van een huwelijk op een lijn valt te stellen, ook als de geboorte plaatsvindt nadat de samenleving tussen ouders is verbroken of de relatie is beëindigd.	Voor de geboorte van het kind hebben partijen een langdurige relatie gehad. Ook tijdens de geboorte van het kind waren partijen samen en de man heeft op zijn minst een korte tijd samen met de vrouw en het kind in gezinsverband gewoond. Daarna is er nog onregelmatig contact geweest tussen het kind en de man tot oktober 2017. De man en de vrouw hebben nog twee kinderen, waar de man structureel eens per maand omgang mee heeft. Ook het kind heeft contact met zijn broer en zus wanneer de vrouw omgang met hen heeft. Uit bovengenoemde omstandigheden moet worden afgeleid dat sprake is van family life tussen de man en het kind.	n.v.t.	De man staat in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind.
5	ECLI:NL :RBZWB :2016:8 520	Verwekker	Voor het bestaan van een nauwe persoonlijke betrekking is het bestaan van een familierechtelijke verwantschapsband tussen de man en	n.v.t.	n.v.t.	De man heeft een aantoonbare interesse en betrokkenheid bij het kind laten zien.

			het kind op zich niet voldoende. Deze betrekking dient te volgen uit bijkomende omstandigheden. Het oordeel dat tussen de vader en zijn biologische kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat kan ook worden gebaseerd op feiten of omstandigheden die deels betrekking hebben op de periode vóór de geboorte van het kind en deels op de periode daarna, in onderling verband en samenhang beschouwd.			De man heeft zowel gedurende als na beëindiging van de relatie van partijen regelmatig contact met het kind gehad. Er is sprake van een nauwe persoonlijke betrekking.
6	ECLI:NL:RBLIM:2021:9207	Verwekker	Dat verzoeker de biologische vader/verwekker is van de minderjarige, is niet voldoende om aan te nemen dat sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. Hiertoe moeten bijzondere of bijkomende omstandigheden worden gesteld. Volgens de rechtbank heeft de man niet aannemelijk	Er is slechts zeer sporadisch contact geweest tussen verzoeker en minderjarige. Verweerder betwist dat verzoeker meermaals heeft geprobeerd contact met haar en de minderjarige op te nemen. Verzoeker was niet op de hoogte van de ernst van de beperkingen van het kind.	n.v.t.	De rechtbank heeft geoordeeld dat er geen sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen verzoeker en het kind.

			gemaakt dat sprake is van bijzondere of bijkomende omstandigheden.			
7	ECLI:NL:RBOVE:2016:1765	Verwekker	Voor het slagen van een verzoek op de bescherming van privéleven is het enkele feit dat de man de biologische vader is niet voldoende. Er dient sprake te zijn van bijkomende feiten en omstandigheden die maken dat het contact met en de toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de biologische vader en daarmee van zijn privéleven.	De relatie tussen de man en de vrouw is voor de geboorte van het kind verbroken. De man heeft ondanks zijn wens hiertoe nooit contact gehad met het kind. Het kind heeft van de vrouw nog niet gehoord wie zijn vader is. Volgens de rechtbank staat de man feitelijk niet in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind, dus er kan niet gesproken worden van 'family life'.	De ouders hebben een relatie gehad. Vast is komen te staan dat de man vanaf de geboorte steeds de serieuze en aantoonbare wens om contact met het kind te krijgen. Zo heeft hij tot twee keer toe door middel van een advocaat geprobeerd om in contact te komen met de vrouw om afspraken te maken voor een contact tussen de man en het kind. De man heeft zich twee jaar lang ingespannen om contact met het kind te krijgen. De vrouw heeft het contact telkens afgehouden, omdat zij contact niet in het belang van het kind achtte.	Nauwe banden kunnen volgens het EHRM in gevallen waarin het bestaan van family life niet kan worden aangenomen wel binnen de reikwijdte van het private life van de biologische vader vallen en aldus eveneens onder de bescherming van artikel 8 EVRM. Er is sprake van private life. De man is ontvankelijk in zijn verzoek.

					De man heeft het verzoek in deze procedure ingediend. De rechtbank acht het voldoende aannemelijk dat de wens van de man om het kind te leren kennen serieus is. Er is sprake van private life.	
8	ECLI:NL:RBZWB:2021:2854	Verwekker	De biologische vader die een beroep doet op family life, dient naast zijn biologische verwantschap ook bijkomende omstandigheden te stellen. De bijkomende omstandigheden moeten de conclusie rechtvaardigen dat er tussen hem en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat, dan wel dat er een mogelijkheid bestaat dat deze zich ontwikkelt, maar dat deze band door omstandigheden niet tot stand is gekomen. Genoemde bijkomende	Partijen hebben een relatie gehad. Partijen hadden een andere visie over de bestendigheid van de relatie voor de toekomst. De vrouw is enkele maanden na de start van de relatie zwanger geraakt. Tijdens de zwangerschap van de vrouw is de relatie in zwaar weer geraakt. Vanwege een mishandeling van de vrouw door de man, heeft de vrouw zich onder behandeling moeten laten stellen in het ziekenhuis. Zij heeft aangifte gedaan van de mishandeling. Kort nadat de vrouw aangifte heeft gedaan van mishandeling en nog voor de geboorte van het kind, is de relatie van partijen beëindigd.	De belangrijkste reden van het ontbreken van contact tussen het kind en de man is gelegen in de omstandigheid dat de man in detentie verblijft. In de eerste twee jaren na de geboorte is de man via de vrouw indirect betrokken gebleven bij de minderjarige en enigszins op de hoogte gebleven over hoe het met de minderjarige gaat. De man heeft foto's van de minderjarige ontvangen en	Nauwe banden kunnen volgens het EHRM in gevallen waarin het bestaan van family life niet kan worden aangenomen wel binnen de reikwijdte van het private life van de biologische vader vallen en aldus eveneens onder de bescherming van artikel 8 EVRM. Er is sprake van private life. De man is ontvankelijk in zijn verzoek.

			omstandigheden moeten gelegen zijn in hetzij de aard van de relatie van de man en de vrouw en in zijn betrokkenheid bij het kind voor en na de geboorte, hetzij de band die na de geboorte tussen hem en het kind is ontstaan.	De man verblijft sinds september 2016 in detentie, wegens een tienjarige gevangenisstraf voor doodslag. De man is nauwelijks betrokken geweest in de laatste fase van de zwangerschap van de vrouw. Na de geboorte van het kind heeft de man het kind slechts één keer gezien en daarna niet meer. De vrouw heeft de man in de twee jaren die daarop volgden enkele foto's gestuurd en er heeft af en toe telefonisch contact tussen partijen plaatsgevonden. Er was geen sprake van voorgenomen gezinsleven vanwege de detentie van de man. Van family life in de zin van een werkelijke uitoefening van de man van nauwe persoonlijke betrekkingen met de minderjarige is geen sprake. Het contact tussen de man en het kind is in aantal, duur en inhoud zeer beperkt geweest. Er kan niet gesproken worden van family life in	meermaals telefonisch contact met de vrouw gehad. Kort na de geboorte van het kind heeft er eenmaal contact tussen de man en het kind plaatsgevonden. Ondanks meerdere pogingen daartoe van de man richting de vrouw, is het niet gelukt om contact met de vrouw en de minderjarige vorm te geven. De man realiseert zich dat de mogelijkheden tot het hebben van contact zeer beperkt zijn. Hij is bereid aan alle mogelijke manieren zijn medewerking te verlenen. Er is gebleken dat de man een aantoonbare wens heeft om contact te hebben met het kind.	
--	--	--	---	---	--	--

				de zin van een gebleken intentie tot het vestigen daarvan.	Er is sprake van private life.	
9	ECLI:NL:RBNHO:2018:4973	Verwekker	Aan de ontvankelijkheid van een biologische vader in zijn verzoek tot vaststelling van een omgangsregeling dienen eisen te worden gesteld. Voor het slagen van een beroep op de bescherming van privéleven is het enkele feit dat de vader de biologische vader is, niet voldoende. Er dient sprake te zijn van bijkomende omstandigheden die maken dat het contact met en toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de biologische vader en daarmee van zijn privéleven.	Partijen hebben kort een relatie gehad. Zij hebben niet samengewoond. De relatie was vóór de bekendheid met de zwangerschap al verbroken. De vader is meermaals mee geweest naar de verloskundige. De vader is bij de bevalling aanwezig geweest en heeft de navelstreng doorgeknipt. Vóór de geboorte hebben partijen getracht met elkaar te overleggen over de ontstane situatie en gekeken of er een basis was om als gezin verder te gaan. Dit was niet haalbaar. Begin september 2014 is de relatie van partijen verbroken. Afgezien van een enkel contactmoment tussen de vader en het kind, zijn verdere omgangscontacten niet van de grond gekomen. Partijen verschillen van mening over wie daarvoor de verantwoordelijkheid draagt.	De vader is bij de bevalling aanwezig geweest. Hij heeft de navelstreng doorgeknipt en het kind vastgehouden. In de eerste levensmaanden van het kind is er in ieder geval één keer een omgangscontact geweest tussen de vader en het kind. In december 2014 zijn er een drietal contacten geweest tussen de vader en de moeder over omgang tussen de vader en het kind. De vader stelt dat hij drie keer heeft gebeld en dat hij van de moeder steeds geen toestemming kreeg om contact te hebben met het kind. De vader heeft het verzoekschrift in	De rechtbank is van oordeel dat in dit geval van een nauwe persoonlijke betrekking gesproken kan worden. Weliswaar niet tussen de vader en de minderjarige, maar wel van de vader óp de minderjarige, welke betrekking een belangrijk deel uitmaakt van de identiteit van de vader en daarmee van zijn privéleven.

				Gezien de aard van de relatie tussen partijen, de beperkte betrokkenheid van de vader zowel tijdens de zwangerschap van de moeder als na de geboorte, alsmede de beperkte feitelijke contacten die er zijn geweest tussen de vader en de minderjarige, is de rechtbank van oordeel dat van family life in de zin van een werkelijke uitoefening van de vader van nauwe persoonlijke betrekkingen met het kind, geen sprake is. Ook van family life in de zin van een gebleken intentie tot het vestigen daarvan kan niet gesproken worden.	deze zaak ingediend. Er is sprake van private life.	
10	ECLI:NL:RBDHA:2015:9677	Verwekker	Voor het slagen van een beroep op de bescherming van privéleven is het biologisch vaderschap niet voldoende. Er dient sprake te zijn van bijkomende feiten of omstandigheden die maken dat het contact met en toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de biologische vader en	De man en de moeder hebben een affectieve relatie gehad. Partijen hebben nooit samengewoond. De zwangerschap was ongepland en de relatie was voor de geboorte van het kind verbroken. De man was niet aanwezig bij de bevalling. Na de geboorte heeft de man tot april 2013 met enige regelmaat contact gehad,	De man heeft gedurende het eerste levensjaar van het kind met enige regelmaat contact met het kind gehad. Gelet op deze contacten en het relatief geringe tijdsverloop tussen het laatste contact en de initiatieven die de man heeft ondernomen om het contact met	De rechtbank is van oordeel dat er van een nauwe persoonlijke betrekking gesproken kan worden. Weliswaar niet tussen de man en het kind, maar wel van de man óp het kind, welke betrekking een belangrijk deel uitmaakt van de identiteit

			daarmee van zijn privéleven.	waarbij hij het kind ook heeft vastgehouden. Nadien zijn de contacten verminderd en vervolgens is het contact verbroken. Gezien de aard van de relatie van partijen, de zeer beperkte betrokkenheid van de man zowel bij de zwangerschap van de moeder als na de geboorte van het kind, alsmede de beperkte feitelijke contacten die er zijn geweest tussen de man en het kind, is de rechtbank van oordeel dat van 'family life' in de zin van een werkelijke uitoefening door de man van nauwe persoonlijke betrekkingen met het kind, geen sprake is. Het is onvoldoende aannemelijk geworden dat bij de man na de geboorte van het kind en gedurende haar eerste levensjaren, de bedoeling of wens bestond tot het vestigen van dergelijke betrekkingen. De rechtbank is van oordeel dat ook niet kan worden gesproken van 'family life' in de zin van een gebleken intentie tot het vestigen daarvan.	het kind te herstellen, alsmede de daaruit sprekende en aantoonbare wens van de man om contact te hebben met het kind, is de rechtbank van oordeel dat in dit geval van een nauwe persoonlijke betrekking gesproken kan worden. Er is sprake van privéleven.	van de man en daarmee van zijn privéleven.
1 1	ECLI:NL:RBMNE:2019:2992	Donor	Het enkele bestaan van biologische verwantschap is onvoldoende om aan	Vanaf de aanvang van het contact tussen partijen is het de bedoeling geweest dat de man betrokken zou worden in	Ten overvloed heeft de rechtbank overwogen dat	Het ontstaan van family life is niet ter vrije beoordeling van

			te nemen dat sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de donor en het kind. De donor dient bijkomende omstandigheden te stellen en aannemelijk te maken waaruit kan worden afgeleid dat er tussen hem en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat. Die bijkomende omstandigheden moeten gelegen zijn in hetzij de aard van zijn relatie met de moeder en in zijn betrokkenheid bij het kind voor en na de geboorte, hetzij de band die na de geboorte tussen hem als vader en het kind is ontstaan.	het leven van het kind en om hem een plek in het leven van het kind te geven. Partijen hebben in de donorovereenkomst afgesproken dat er minimaal één contactmoment per jaar zal plaatsvinden en dat zij voornemens zijn om informeer meer contactmomenten af te spreken. Partijen verschillen van mening over hoeveel contactmomenten er plaats hebben gevonden. De man zag het kind in zijn eerste levensjaar eens per zes tot acht weken bij de moeders thuis. In de afgelopen jaren hebben er tenminste vierentwintig contactmomenten van een paar uur plaatsgevonden tussen de man en het kind. Het laatste contact tussen de man en het kind was in december 2018. Het is aannemelijk geworden dat tussen de man en het kind een nauwe persoonlijke betrekking is ontstaan. Dat de contacten niet bedoeld waren om omgang	de man ook op grond van private life ontvankelijk is in zijn verzoek. De rechtbank is van oordeel dat de in deze kwestie gebleken bijkomende omstandigheden voldoende zijn om op grond daarvan te oordelen dat het contact met en de toegang tot het kind een belangrijk deel van de identiteit van de man betreffen en daarmee van zijn privéleven.	partijen. Een nauwe persoonlijke betrekking kan niet worden gevestigd bij overeenkomst. Gelet hierop kan een nauwe persoonlijke betrekking evenmin worden uitgesloten bij overeenkomst. Tussen de man en de minderjarige is een nauwe persoonlijke betrekking ontstaan.
--	--	--	--	---	---	--

				tot stand te brengen maar enkel om een identiteitscrisis bij het kind te voorkomen, doet aan het feitelijke ontstaan van family life niets af. De man is ontvankelijk in zijn verzoek		
1 2	ECLI:NL:RBNHO:2014:8808	Verwekker	De biologische vader dient bijkomende omstandigheden te stellen en aannemelijk te maken waaruit kan worden afgeleid dat er tussen hem en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat. De bijkomende omstandigheden moeten gelegen zijn in hetzij de aard van de relatie van de man met vrouw en in de betrokkenheid van de man bij het kind voor en na de geboorte, hetzij de band die na de geboorte tussen de man en het kind is ontstaan.	Er is geen sprake geweest van een huwelijk of samenwoning en evenmin van een langdurige affectieve relatie of vriendschap. Beide partijen geven aan dat de zwangerschap niet gepland en onverwacht was. De man had de wens om de ongewenste zwangerschap te laten beëindigen. De man is in geen enkel opzicht betrokken geweest bij zwangerschap of bevalling. De contacten die sinds de kennismaking tussen partijen hebben plaatsgevonden, de handelswijze van de man en de wens van de man om de zwangerschap te laten beëindigen, wijzen niet op een voorgenomen gezinsleven. De feiten en omstandigheden die hebben plaatsgevonden na de geboorte van het kind zijn ook onvoldoende om daaruit een nauwe	De man heeft niet gesteld en er is niet gebleken van bijkomende omstandigheden die maken dat het contact met en toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de man en daarmee van zijn privéleven.	Er is geen sprake van een nauwe persoonlijke betrekking (family life) tussen de man en het kind.

				persoonlijke betrekking af te kunnen leiden. De man heeft, vergezeld van familie, het kind in haar eerste levensjaar een paar keer bezocht bij de moeder en haar ouders thuis. De man is nooit alleen met het kind geweest. De man heeft het kind enkele keren vastgehouden. Uit de aard, omvang en frequentie van de bezoeken volgt dat het contact niet was gericht op de verzorging en opvoeding van het kind. Er is niet gebleken dat de man de wens en intentie had om nauwe persoonlijke betrekkingen te vestigen, maar dit niet gelukt is door omstandigheden buiten de man gelegen.		
1 3	ECLI:NL:RBZWB:2015:7796	Verwekker	Voor het aannemen van 'family life' is het biologisch vaderschap van de man niet voldoende. Er zal tevens moeten blijken van bijkomende omstandigheden, gelegen in de aard van de relatie van de ouders voor de geboorte, de omstandigheden na de geboorte, dan	Van family life in de zin van een werkelijke uitoefening door de man van nauwe persoonlijke betrekkingen met het kind is naar het oordeel van de rechtbank geen sprake. De man en de vrouw kenden elkaar pas een maand of drie toen de vrouw ongepland zwanger raakte. Van een relatie is geen sprake geweest. Zij hebben ook niet	De rechtbank is van oordeel dat niet kan worden gesproken van voldoende feiten en omstandigheden die maken dat het contact met en de toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de man en daarmee	Er is geen sprake van een nauwe persoonlijke betrekking.

			wel een combinatie daarvan waaruit 'family life' kan worden afgeleid. Voor een geslaagd beroep op privéleven is het biologisch vaderschap van de man niet voldoende. Er dient sprake te zijn van bijkomende feiten en omstandigheden die maken dat het contact en de toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de biologisch vader en daarmee van zijn privéleven.	in gezinsverband samengeleefd. De man is niet actief betrokken geweest bij de zwangerschap van de vrouw. Hij is ook niet bij de geboorte aanwezig geweest. De man heeft het kind nog nooit gezien. Dat bij de man destijds, tijdens de zwangerschap en na de geboorte van de minderjarige, wel de bedoeling of wens bestond tot het vestigen van dergelijke betrekkingen is niet of onvoldoende gebleken. Uit stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat de man het contact met de vrouw afhield en aan de vrouw geen toezeggingen wilde doen over de rol die hij in het leven van de minderjarige zou gaan spelen. De man heeft tweemaal kort voor de geboorte van het kind geprobeerd via Whatsapp en per telefoon contact met de vrouw te leggen, hetgeen is mislukt, doch ook toen heeft de man zijn bedoelingen of wensen ten aanzien van het kind niet kenbaar gemaakt.	van zijn privéleven. De man heeft vanaf het begin het contact met de vrouw over het kind afgehouden. Dit was zowel tijdens de zwangerschap als erna. Uit de poging van de man om vlak voor de uitgerekende datum contact te leggen met de vrouw kan niet worden opgemaakt dat hij werkelijk het kind als deel van zijn identiteit wilde gaan zien. Gesteld noch gebleken is dat de man serieuze pogingen heeft ondernomen om daadwerkelijk contact te maken met de vrouw en daarbij interesse te tonen in het kind.	
--	--	--	---	--	--	--

				Ook in een brief van zijn advocaat aan de vrouw laat de man in het midden of en welke rol hij in het leven van het kind wil spelen. Pas in mei 2015 heeft de man door het indienen van een verzoekschrift kenbaar gemaakt dat en welke rol hij in het leven van het kind wil spelen. Er kan naar het oordeel van de rechtbank niet worden gesproken van 'family life' in de zin van een gebleken intentie tot het vestigen daarvan.		
1 4	ECLI:NL:RBMNE:2015:225	Verwekker	Het zijn van biologisch ouder is op zichzelf niet voldoende om van 'private life' te kunnen spreken.	In een eerdere beschikking heeft de rechtbank geoordeeld dat er op dat moment geen sprake was van family life tussen het kind en de man. De man heeft geen gewijzigde feiten en omstandigheden gesteld. Dat er nadien nog kaarten en tekeningen zijn uitgewisseld is niet voldoende om van family life te spreken. Er is geen sprake van family life tussen de man en het kind.	De man heeft gesteld dat hij en de biologische moeder van het kind gedurende twee jaar een affectieve relatie hebben gehad, waarvan zij een jaar hebben samengewoond. Tijdens de zwangerschap heeft het kind de stem en het gitaarspel van de man gehoord en zijn aanrakingen gevoeld. De man was niet bekend met de	Volgens de rechtbank moet worden aangenomen dat de man in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staat, ook al is die betrekking mogelijk nog niet wederkerig in dezelfde mate.

					zwangerschap en de geboorte, maar heeft zodra hij daarmee bekend werd stappen ondernomen om duidelijkheid te krijgen over zijn vaderschap. De man heeft direct een verzoek ingediend tot vervangende toestemming voor erkenning van het kind. Kort na het indienen van het verzoekschrift is er contact tussen de man en het kind geweest. Sindsdien tracht hij contact met het kind te onderhouden. Uit een overgelegde verklaring van de man volgt dat de man een sterke verbinding voelt met het kind. De rechtbank is van oordeel dat het contact met en de toegang tot het kind een belangrijk deel	
--	--	--	--	--	--	--

					omvatten van de identiteit van de man en daarmee van zijn 'private life'.	
1 5	ECLI:NL:RBOBR:2016:6094	De rechtbank gaat ervan uit dat de man de biologische vader is van het kind.	In verband met zijn beroep op de bescherming van zijn gezinsleven dient de man te bewijzen dat uit feiten en omstandigheden die zich hebben afgespeeld voor de geboorte van de minderjarige, de conclusie kan worden getrokken dat er sprake was van een voorgenomen gezinsleven. Relevante factoren zijn de aard van de relatie tussen de biologische ouders en een aantoonbare interesse in en toewijding van de vader naar het kind toe, zowel voor als na de geboorte. Om een beroep te kunnen doen op de bescherming van het privéleven, dient de man feiten en omstandigheden aan te voeren die maken dat het contact met	Partijen spreken elkaar tegen over de aard van hun relatie voor de geboorte van de minderjarige. De man moest in de maand na de geboorte van de minderjarige naar het detentiecentrum. De rechtbank is van oordeel dat de man voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat partijen zowel voor als ook kort na de geboorte een affectieve relatie met elkaar hadden. De vrouw heeft na de geboorte van het kind de man twee keer in het detentiecentrum bezocht en was aanwezig bij de zitting van de man bij de vreemdelingenrechter. Dat de vrouw tot het bezoek in het detentiecentrum was gedwongen door de man is niet vast komen te staan. In voldoende mate is vast komen te staan dat de man zeer betrokken is bij de minderjarige. Dat volgt uit de pogingen die de man heeft	De rechtbank is ten overvloede van oordeel dat uit het door de man gestelde in voldoende mate blijkt dat de man de afgelopen jaren veelvuldig contact heeft gezocht met de minderjarige en dat de vrouw dit heeft afgehouden. Gelet hierop is de rechtbank van oordeel dat de man ook op grond van privéleven ontvankelijk is in zijn verzoek.	De rechtbank is van oordeel dat uit de getuigenverklaringen die zijn afgelegd noch uit de door de man in het geding gebrachte foto's volgt dat er tussen de man en de minderjarige sprake is geweest van een nauwe persoonlijke betrekking. De man heeft verklaard dat hij aanwezig is geweest bij de geboorte van de minderjarige en dat hij de minderjarige direct na haar geboorte ieder dag zag en later drie of vier keer per week, maar dit is door de vrouw ontkend en vindt geen steun in de door de man overgelegde foto's. Daaruit

			en de toegang tot zijn kind een belangrijk onderdeel vormen van zijn identiteit. In dit verband kan worden gedacht aan pogingen die de man heeft ondernomen om contact te leggen en een band op te bouwen met zijn kind en het contact dat er is geweest tussen de man en het kind.	gedaan om in contact met het kind te komen. Er is sprake van family life. De man wordt ontvankelijk verklaard in zijn verzoek.		volgt dat de man de minderjarige slechts ongeveer 6 keer voor korte of langere tijd heeft gezien. De rechtbank is gelet op voorstaande van oordeel dat van een nauwe persoonlijke betrekking geen sprake is.
1 6	ECLI:NL:RBNHO:2019:9988	Verwekker		Partijen hebben een affectieve relatie gehad. De vader had de intentie om te komen tot samenwoning met de moeder. De relatie was voor de geboorte van het kind al verbroken. De vader is niet mee geweest naar de verloskundige en hij is niet aanwezig geweest bij de bevalling. Kort na de bevalling heeft de moeder de vader in kennis gesteld van de geboorte van het kind. In de eerste maanden na de geboorte van het kind is sprake geweest van een	n.v.t.	Er is sprake van family life in de zin van een werkelijke uitoefening door de vader van nauwe persoonlijke betrekkingen met het kind, althans dat bij de vader de bedoeling of wens bestond tot het vestigen van dergelijke betrekkingen. De man is ontvankelijk in zijn verzoek.

				zekere regelmaat in de contacten tussen de man en het kind. Partijen verschillen van mening over wie verantwoordelijk is voor het verbreken van de contacten. Gezien de aard van de relatie tussen partijen, de korte duur van de relatie en de verklaringen van de moeder gaat de rechtbank ervan uit dat geen sprake was van een gezamenlijk voorgenomen gezinsleven. Gelet op de tussen partijen niet in geschil zijnde feitelijk plaatsgevonden hebbende contacten tussen de vader en het kind, welke duiden op de intentie van de vader om betrokken te willen worden/zijn bij het kind, is de rechtbank van oordeel dat sprake is van 'family life' in de zin van een werkelijke uitoefening door de vader van nauwe persoonlijke betrekkingen met het kind, althans dat bij de vader de bedoeling of wens bestond tot het vestigen van dergelijke betrekkingen.		
1 7	ECLI:NL:RBLIM:2017:3303	Verwekker	Biologische verwantschap is een belangrijke factor bij de beantwoording	Partijen hebben een korte tijd een relatie met elkaar gehad en samengewoond.	n.v.t.	Er is sprake van intended family life.

			van de vraag of er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking c.q. family life tussen de man en het kind, maar de biologische vader dient daarnaast bijkomende omstandigheden te stellen en in geval van betwisting aannemelijk te maken, die de conclusie rechtvaardigen dat tussen hem en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat dan wel dat deze zich ontwikkelt, maar dat dit laatste door omstandigheden die niet aan de man te wijten zijn niet tot stand is gekomen.	In december 2015 is een einde gekomen aan de relatie van partijen. Bij een brief van 15 februari 2016 heeft de man de moeder meegedeeld dat hij een rol van betekenis wil spelen in het leven van het kind en dat hij een band met het kind wil opbouwen. In de berichten die de man tot half maart 2016 aan de moeder heeft gestuurd, heeft hij laten weten dat hij er als vader voor het kind wil zijn. Half maart 2016 is het contact tussen de man en de moeder stilgevallen. De man heeft toen pas op de plaats gemaakt omdat de moeder aangifte tegen hem had gedaan wegens stalking. De man heeft nog kaarten gestuurd naar de ouders van de moeder om van zijn betrokkenheid te doen blijken. De moeder heeft betwist dat er nog kaarten zijn gestuurd. Op 6 oktober 2016 heeft de man de procedure ingeleid, waarin hij heeft verzocht om vaststelling van een omgangsregeling.		De man is ontvankelijk in zijn verzoek.
--	--	--	---	--	--	--

				Er heeft nooit contact tussen de man en het kind plaatsgevonden. Er is geen sprake van family life in de zin van een werkelijke uitoefening van de man van nauwe persoonlijke betrekkingen met het kind. De rechtbank acht voldoende aannemelijk dat van intended family life aan de zijde van de man sprake is. Daartoe acht de rechtbank van belang zijn initiatieven die hij genomen heeft om betrokken te worden bij het leven van het kind en zijn aantoonbare wens om contact te hebben met het kind.		
--	--	--	--	---	--	--

Bijlage 2: Tabel feiten en omstandigheden family life (biologische vader)

Nauwe persoonlijke betrekking	Uitspraken																	
Feiten en omstandigheden	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Totaal
A																		9x sprake van 1x oneens 2x geen sprake van 5x niet benoemd
B																		3x sprake van 6x geen sprake van 8x niet benoemd
C																		1x sprake van 5x geen sprake van 11x niet benoemd
D																		3x geen sprake van 14x niet benoemd
E																		4x sprake van 5x weinig 3x geen sprake van 5x niet benoemd
F																		2x sprake van 15x niet benoemd
G																		1x sprake van 2x geen sprake van 14x niet benoemd

H																		2x geen sprake van 15x niet benoemd
I																		2x sprake van 1x geen sprake van 14x niet benoemd
J																		1x sprake van 16x niet benoemd
K																		1x sprake van 16x niet benoemd
L																		2x sprake van 2x weinig 13x niet benoemd
M																		1x geen sprake van 16x niet benoemd
N																		1x geen sprake van 16x niet benoemd
O																		1x sprake van 3x geen sprake van 13x niet benoemd
P																		1x sprake van 16x niet benoemd
Q																		3x geen sprake van 14x niet benoemd
R																		1x sprake van

																		16x niet benoemd
S																		1x geen sprake van 16x niet benoemd
T																		1x sprake van 16x niet benoemd
Family life																		7x sprake van 10x geen sprake van
Ontvankelijk?																		13x sprake van 4x geen sprake van

	Er is sprake van
	Weinig / partijen zijn het niet eens
	Er is geen sprake van
	In de uitspraak is hier niets over gezegd (alleen kijkend naar family life)

- A Partijen hebben een affectieve relatie gehad
- B Partijen hebben samengewoond
- C Aantoonbare interesse van de man voor en betrokkenheid bij het kind in de periode rondom de zwangerschap / in de periode rondom de geboorte / in de periode na de geboorte
- D De man is aanwezig geweest in het leven van het kind
- E Er is contact geweest tussen de man en het kind
- F Voor de geboorte van het kind zijn afspraken gemaakt over erkenning/omgang/de achternaam van het kind
- G De man heeft in gezinsverband samengeleefd met het kind en de moeder
- H Partijen hadden na het bekend worden van de zwangerschap contact (op initiatief van de man)
- I Partijen zijn samen bij de verloskundige geweest
- J De man heeft aankopen voor de baby gedaan
- K De man heeft wel omgang met de broer/zus van het kind
- L De man heeft geprobeerd contact op te nemen met de vrouw en de minderjarige
- M De man is op de hoogte van de ernst van de beperking van het kind

- N Het kind weet dat de man zijn vader is
- O De man is bij de bevalling aanwezig geweest
- P Voor de geboorte hebben partijen met elkaar overlegd over de situatie
- Q De zwangerschap was gepland
- R De man had de wens om de zwangerschap te laten beëindigen
- S Gewijzigde feiten en omstandigheden gesteld na een eerdere procedure
- T De man heeft de wens om een rol van betekenis te spelen in het leven van het kind / om contact te hebben met het kind

Bijlage 3: Tabel feiten en omstandigheden private life

Nauwe persoonlijke betrekking	Uitspraken																	
Feiten en omstandigheden	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Totaal
A																		1x sprake van 1x weinig 15x niet benoemd
B																		4x sprake van 2x weinig 11x niet benoemd
C																		7x sprake van 1x geen sprake van 9x niet benoemd
D																		4x sprake van 13x niet benoemd
E																		2x sprake van 15x niet benoemd
F																		1x sprake van 16x niet benoemd
G																		1x sprake van 16x niet benoemd

H																		1x sprake van 1x geen sprake van 15x niet benoemd
I																		1x sprake van 16x niet benoemd
J																		1x geen sprake van 16x niet benoemd
K																		1x sprake van 16x niet benoemd
L																		1x sprake van 16x niet benoemd
M																		1x sprake van 16x niet benoemd
Private life																		8x sprake van 3x geen sprake van 6x niet benoemd
Ontvankelijk?																		13x sprake van 4x geen sprake van

	Er is sprake van
	Weinig / partijen zijn het niet eens
	Er is geen sprake van
	In de uitspraak is hier niets over gezegd

- A Er is omgang geweest tussen de man en het kind
- B Er is contact geweest tussen de man en het kind
- C De man heeft pogingen gedaan om tot een omgangsregeling/contact met het kind te komen
- D De intentie van de man om tot contact met het kind te komen is serieus/ De man heeft de serieuze en aantoonbare wens om contact met het kind te krijgen
- E Partijen hebben een affectieve relatie gehad
- F Contact ontbreekt wegens detentie
- G De man is via de vrouw indirect betrokken gebleven bij de minderjarige
- H Na de geboorte van het kind heeft er telefonisch contact plaatsgevonden tussen partijen
- I De man is bij de bevalling aanwezig geweest
- J Tijdens de zwangerschap heeft de man contact gehad met de vrouw over het kind
- K Partijen hebben samengewoond
- L De man heeft stappen ondernomen om duidelijkheid te krijgen over zijn vaderschap
- M De man voelt een sterke verbinding met het kind

Bijlage 4: Jurisprudentiematrix grootouders

	ECLI	Bijkomende omstandigheden	Door de rechter in de beoordeling meegenomen feiten en omstandigheden	Nauwe persoonlijke betrekking?
1	ECLI:NL:RBDHA:2016:9618		Op grond van schriftelijke verklaringen van familieleden en burens van de grootouders en op grond van de Facebookcorrespondentie tussen het kleinkind en de grootouders, is duidelijk dat er sprake is geweest van geregeld en plezierig contact. Uit de Facebookberichten blijkt dat er een liefdevolle band tussen het kleinkind en de grootouders bestaat. Een lange onderbreking van contact doet in dit geval niet af aan het bestaan van 'family life'. De minderjarige heeft, toen die ongeveer zestien maanden oud was, een aantal maanden bij de grootouders verbleven, die hem verzorgden en opvoedden. Tot de minderjarige ongeveer zes jaar oud was heeft hij geregeld (zomer)vakanties en weekenden bij de grootouders doorgebracht. In de zomervakantie van 2014 heeft het kind drie weken bij de grootouders gelogeed. In 2015 heeft het kleinkind via Facebook contact gezocht met de grootouders. In de kerstvakantie van 2015 is het kleinkind een aantal keer, zonder dat	Voor de interpretatie van het begrip 'nauwe persoonlijke betrekking', is art. 8 EVRM van belang. De rechtbank overweegt dat in deze zaak aan de eisen van 'family life' tussen grootouders en kleinkind is voldaan. Volgens de rechtbank is de band tussen kinderen en hun grootouders, wegens de bloedband, van een eigen en bijzondere aard bij 'normaal' contact tussen hen, omdat dat contact niet belast wordt door verplichtingen van opvoedkundige aard. Voor een nauwe persoonlijke betrekking tussen grootouders en kleinkinderen is naar het oordeel van de rechtbank niet méér nodig dan geregeld en wederzijds als plezierig ervaren contact, in de zin van bezoeken, oppassen, logeerpartijtjes, gezamenlijke uitstapjes, e.d. Er is sprake van een nauwe persoonlijke betrekking tussen het

			zijn vader hiervan wist, bij de grootouders op bezoek geweest.	kleinkind en de grootouders.
2	ECLI:NL:RBNNE:2016:5694	Voor het vaststellen van een omgangsregeling tussen grootouders en kleinkinderen moet er sprake zijn van een nauwe persoonlijke betrekking. Dat moet de normale relatie tussen grootouders en kleinkinderen overstijgen. Een regelmatig contact zoals dat gebruikelijk is tussen grootouders en kleinkinderen levert niet voldoende concrete omstandigheden op waaruit een nauwe persoonlijke betrekking kan worden afgeleid.	De grootouders hebben de kinderen opgevangen voor en na school. Volgens de rechtbank past menig grootouder structureel op een kleinkind, waardoor de grootouders zich daar niet in onderscheiden. Uit overlegde verklaringen van derden blijkt alleen dat de derden het vervelend vinden voor de grootouders dat zij hun kleinkind niet meer zien. Dit onderbouwt niet dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de grootouders en het kleinkind.	Volgens de rechter is niet gebleken dat er een nauwe persoonlijke betrekking bestaat tussen de grootouders en de kleinkinderen, althans niet in een mate dat dit zou kunnen leiden tot toewijzing van de vorderingen.
3	ECLI:NL:RBNNE:2020:1096	Grootouders van een kind kunnen in hun verzoek worden ontvangen indien zij voldoende concrete omstandigheden stellen voor het bestaan van gezinsleven (family life). Biologische verwantschap is één van de feiten en omstandigheden op grond waarvan een nauwe persoonlijke betrekking kan worden aangenomen. Er dienen nog wel bijkomende omstandigheden te worden gesteld waaruit volgt dat er tussen de grootouders en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat of een band die kan worden opgemerkt als 'family life', zodanig dat	Vast is komen te staan dat de grootmoeder de vrouw zowel voor als na de geboorte van het kind tot grote steun is geweest en er veelvuldig contact was tussen de grootmoeder en de ouders en het kind. Ook na het verbreken van de relatie van de ouders was er nauw contact tussen grootmoeder en het kind. Zo heeft het kind een jaar lang wekelijks van woensdagmiddag tot vrijdagmiddag bij de grootmoeder verbleven. Sinds mei 2019 is het contact tussen de grootmoeder en het kleinkind door de vrouw stopgezet.	De rechtbank is van oordeel dat vaststaat dat de grootmoeder in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staat. Dat het contact tussen grootmoeder en het kleinkind sinds mei 2019 door de vrouw is stopgezet, maakt niet dat deze nauwe persoonlijke betrekking nu is verbroken.

		voor onderzoek naar de eventuele gerechtvaardigdheid van een omgangsregeling plaats is.		
4	ECLI:NL:RBLIM:2019:11772		Het kleinkind verblijft een groot deel van de week bij haar grootouders. De grootouders zijn al van jongs af aan betrokken bij de zorg en opvoeding van het kind. De grootouders kunnen aansluiten bij het kind. Het kind verblijft graag bij de grootouders.	De rechtbank is van oordeel dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de grootouders en het kleinkind. Volgens de rechter kan ook gesproken worden van family life tussen het kleinkind en de grootouders.
5	ECLI:NL:RBNNE:2021:1567	Het bestaan van een familierechtelijke betrekking is op zich niet voldoende om aan te nemen dat sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking of 'family life'. Er zal ook moeten blijken van bijkomende omstandigheden. Voor het stellen en aannemelijk maken van deze bijkomende omstandigheden worden minder strenge eisen gesteld aan naaste bloedverwanten zoals grootouders, omdat aangenomen wordt dat een kind er in het algemeen baat bij heeft om met zijn naaste familiebanden te hebben.	Vanaf de geboorte van het kind in 2014 was er intensief contact tussen de grootouders en het kind. De vrouw werkte dagelijks als bloemist vanuit een unit op het erf van de grootouders. Als de vrouw werkte namen de grootouders de zorg voor het kind op zich. De vrouw woonde in hetzelfde dorp als haar ouders en er was vrijwel dagelijks contact tussen de grootouders en het kind tot de zomer van 2020. De grootouders hebben voldoende aannemelijk gemaakt dat zij een regelmatig en goed contact hadden met het kind en dat zij zeer betrokken waren in zijn leven.	De rechtbank acht het voldoende aannemelijk dat er sprake is geweest van contacten tussen de grootouders en het kind die het normale contact tussen grootouders en hun kleinkind te boven gaat. Er is sprake van een dusdanige band tussen de grootouders en het kind dat die is aan te merken als 'family life'. De rechtbank acht de grootouders ontvankelijk in hun verzoek.
6	ECLI:NL:RBROT:2014:3963	Behalve het bestaan van een familierechtelijke verwantschap met het kind dienen ook bijkomende	De grootouders hebben de twee oudste kleinkinderen wekelijks meegenomen naar Brugge om de vrouw te bezoeken toen zij daar gedetineerd was.	De rechtbank oordeelt dat de grootouders niet ontvankelijk zijn in hun verzoek.

		omstandigheden naar voren te worden gebracht waaruit de nauwe persoonlijke betrekking voortvloeit. Om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken dienen er meer dan gebruikelijke feitelijke contacten tussen grootouder en kleinkind te zijn. Er moet sprake zijn van een bijzondere band tussen de grootouders en het kleinkind.	De minderjarigen hebben regelmatig bij de grootouders gelogeed. Er is vanaf 2010 geen contact meer geweest tussen de grootouders en de oudste twee kleinkinderen. Met het jongste kleinkind is alleen contact geweest in de tijd dat de vrouw gedetineerd was. Er is vanaf 2010 ook geen contact meer geweest tussen de grootouders en het jongste kleinkind.	Er moeten meer dan de gebruikelijke feitelijke contacten tussen grootouder en kleinkind om van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen spreken. De door de grootouders geschetste contacten kunnen niet anders worden beoordeeld dan gebruikelijke en in het dagelijks verkeer plaatsvindende contacten tussen grootouders en kleinkinderen.
7	ECLI:NL:RBZWB:2019:1334	Grootouders kunnen in hun verzoek worden ontvangen als er sprake is geweest van gezinsleven (family life) als bedoeld in art. 8 EVRM. Het biologisch grootouderschap op zichzelf is onvoldoende. Er dienen bijkomende omstandigheden gesteld te worden waaruit voortvloeit dat een nauwe persoonlijke betrekking tussen de grootouder en het kleinkind bestaat.	In het eerste levensjaar van het kind is er regelmatig contact geweest tussen de grootmoeder en het kind. De vader ging veelvuldig met het kind bij de grootmoeder op bezoek. Het kind logeerde ongeveer een keer per maand bij de grootmoeder. Het kind heeft een keer een weekend bij de grootmoeder gelogeed.	De rechter is van oordeel dat er geen sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de grootmoeder en het kleinkind. Er is niet gebleken dat de grootmoeder een substantieel deel van de verzorging en opvoeding van het kleinkind voor haar rekening heeft genomen of dat er sprake was van een zodanige structurele en intensieve oppasregeling dat deze het gebruikelijke contact tussen een grootmoeder en kleinkind oversteeg. Dat de vader met het kleinkind bij de grootmoeder op bezoek ging en dat het kind bij de grootmoeder heeft gelogeed, acht de rechtbank niet ongebruikelijk in een

				relatie tussen een grootmoeder en kleinkind.
8	ECLI:NL:RBNHO:2014:2502		De grootouders hebben veelvuldig contact gehad met het kind. De grootouders waren zeer betrokken bij de verzorging en opvoeding van het kind. De grootouders pasten vaak op het kleinkind en het kleinkind bleef regelmatig bij de grootouders logeren. De vader heeft niet betwist dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking.	De rechtbank is van oordeel dat de contacten ruimer waren dan de gebruikelijke, in het dagelijks verkeer plaatsvindende contacten tussen grootouders en hun kleinkind. De rechtbank geeft aan dat de grootouders in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kleinkind staan.
9	ECLI:NL:RBROT:2014:4088	De grootouders moeten bijkomende omstandigheden stellen waaruit voortvloeit dat er tussen hen en de minderjarige een nauwe persoonlijke betrekking bestaat of een band die kan worden aangemerkt als family life in de zin van art. 8 EVRM.	Vanaf 28 augustus 2010 tot 4 oktober 2013 hebben de grootouders de dagelijkse verzorging en opvoeding van het kleinkind gedragen. Ruim drie jaar is er sprake geweest van een gezinsband, ontstaan door het verrichten van exclusieve zorg- en opvoedingstaken wegens het ontbreken van de ouders als opvoeders.	Er is een voldoende bestendige en betekenisvolle relatie tussen de grootouders en de minderjarige ontstaan om tot het bestaan van een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen concluderen.
10	ECLI:NL:RBLIM:2014:2218	Het bestaan van een familierechtelijke betrekking op zich is niet voldoende om aan te nemen dat sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking althans van family life. Ook zal moeten blijken van bijkomende omstandigheden waaruit die nauwe persoonlijke betrekking volgt.	De grootmoeder stelt dat zij wekelijks heeft opgepast, dat zij regelmatig in het gezin verbleef en dat zij meerdere keren in het gezin is blijven slapen. De grootmoeder heeft haar stellingen niet nader onderbouwd. De moeder heeft de stellingen van de grootmoeder gemotiveerd betwist.	Voor de ontvankelijkheid van het verzoek van de grootmoeder is vereist dat tussen haar en de kleinkinderen een nauwe persoonlijke betrekking bestaat, welk begrip op één lijn te stellen is met 'family life' in de zin van art. 8 EVRM. De rechtbank is van oordeel dat de grootmoeder onvoldoende concrete feiten heeft gesteld waaruit

				bijkomende omstandigheden blijken. De stellingen van de grootmoeder kunnen volgens de rechtbank niet als conclusie dragen dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. De door de grootmoeder geschetste contacten hebben qua frequentie en vorm niet meer omvat dan de gebruikelijke contacten tussen grootouders en kleinkinderen. Van family life is geen sprake.
11	ECLI:NL:RBOVE:2014:5497	Het bestaan van een familierechtelijke betrekking op zich is niet voldoende om aan te nemen dat sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking althans van family life. Ook zal moeten blijken van bijkomende omstandigheden waaruit de nauwe persoonlijke betrekking volgt.	De grootmoeder heeft op de kleinkinderen gepast en hen toen verzorgd. De kleinkinderen hebben in de zomervakantie van 2012 bij haar gelogeerd.	Voor de ontvankelijkheid van het verzoek van de grootmoeder is vereist dat tussen haar en de kleinkinderen een nauwe persoonlijke betrekking bestaat, welk begrip op één lijn te stellen is met 'family life' in de zin van art. 8 EVRM. Volgens de rechter heeft de grootmoeder onvoldoende concrete feiten gesteld waaruit bijkomende omstandigheden blijken. De stellingen van de grootmoeder kunnen naar oordeel van de rechtbank niet de conclusie dragen

				dat sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. Er is geen sprake van family life.
12	ECLI:NL:RBHAA:2012:BY6590	Degene die een omgangsregeling met een kind verzoekt wordt slechts ontvankelijk verklaard indien hij bijkomende omstandigheden stelt waaruit voortvloeit dat er tussen hem en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat of een band die kan worden aangemerkt als family life in de zin van art. 8 EVRM. Een familierechtelijke betrekking op zich is niet voldoende om aan te nemen dat er sprake is van 'family life'. Er zal ook moeten blijken van bijkomende omstandigheden. Aan naaste bloedverwanten als grootouders worden minder strenge eisen gesteld voor wat betreft het stellen en aannemelijk maken van bijkomende omstandigheden, omdat aangenomen wordt dat een kind er baat bij heeft om met zijn naaste familiebanden te hebben. Bijkomende omstandigheden kunnen	De grootouders en kleinkinderen hadden regelmatig contact met elkaar. Op dit moment is er incidenteel contact tussen de kinderen en grootouders in de weekenden waarin de kinderen bij de vader zijn. De dochter heeft verklaard dat zijn met deze vorm van contact tussen haar ouders en de kinderen geen probleem heeft.	De rechtbank oordeelt dat er sprake is van een band tussen de grootouders en de kleinkinderen die aan te merken is als 'family life'.

		gelegen zijn in de met het kind opgebouwde relatie.		
13	ECLI:NL: RBDOR: 2012: BX7272	De grootouders moeten bijkomende omstandigheden stellen waaruit voortvloeit dat er tussen hen en de minderjarigen een nauwe persoonlijk betrekking bestaat of een band die kan worden aangemerkt als family life in de zin van art. 8 EVRM.	De grootouders hebben in de afgelopen drie jaar veel opgepast, aanvankelijk twee dagen per week en uiteindelijk één dag in de week.	De band tussen de grootouders en de minderjarigen kan niet worden aangemerkt als een nauwe persoonlijke betrekking of family life. Niet gebleken is dat de contacten tussen de grootouders en kleinkinderen qua frequentie en vorm meer hebben omvat dan het normale grootouder-kind contact en dat de zorg die de grootouders de kinderen hierbij gaven, valt gelijk te stellen met opvoeden. De grootouders zijn er niet in geslaagd aan te tonen dan wel aannemelijk te maken dat sprake is van bijkomende omstandigheden waaruit kan worden geconcludeerd dat tussen grootouders en de kleinkinderen een nauwe persoonlijke betrekking dan wel family life heeft bestaan.
14	ECLI:NL: RBZWB: 2021: 4324		Het kleinkind heeft langere tijd bij de grootmoeder gewoond. De grootmoeder is voogdes van het kleinkind geweest.	Volgens de rechtbank bestaat er een nauwe persoonlijke betrekking tussen de grootmoeder en het kleinkind.
15	ECLI:NL: RBROE: 2011: BU2973	De grootouders dienen bijkomende omstandigheden te stellen waaruit voortvloeit dat er tussen hen en de minderjarigen een nauwe persoonlijke betrekking bestaat of een band die kan	De minderjarigen hebben gedurende tien maanden bij de grootouders gewoond, samen met de moeder. Na het uiteengaan van de ouders hadden de grootouders elke twee weken contact met de kinderen.	Volgens de rechtbank kan de band tussen de grootouders en de minderjarigen niet aangemerkt worden als een nauwe persoonlijke betrekking dan wel als

		worden aangemerkt als family life in de zin van art. 8 EVRM.	Grootouders hebben de minderjarige een keer een week opgevangen toen de moeder op vakantie ging.	family life in de zin van art. 8 EVRM. Niet is gebleken dat de contacten tussen de grootouders en de kleinkinderen qua frequentie en vorm meer hebben omvat dan het normale grootouder-kind contact. De minderjarigen hebben in 2008 tien maanden bij de grootouders verbleven maar dit was samen met de moeder, waarbij de moeder het merendeel van de zorg voor de kinderen heeft gehad. De rechtbank verklaart de grootouders niet-ontvankelijk in hun verzoek.
--	--	---	---	---

Bijlage 5: Tabel feiten en omstandigheden nauwe persoonlijke betrekking (grootouders)

Nauwe persoonlijke betrekking	Uitspraken															
Feiten en omstandigheden	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Totaal
A	1		1	1	1	1	1	1				1			1	8x sprake van 1x geen sprake van
B	1	1			1			1		1	1		1		1	7x sprake van 1x betwist
C	1					1	1	1			1					5x sprake van
D	1		1	1												3x sprake van
E	1			1	1			1	1					1		6x sprake van
F	1						1									2x sprake van
G								1								1x sprake van
H									1					1	1	3x sprake van
I										1						1x betwist
J												1				1x sprake van
K														1		1x sprake van
Nauwe persoonlijke betrekking	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8x sprake van 7x geen sprake van

	Er is sprake van
	Betwist door de wederpartij
	Er is geen sprake van
	In de uitspraak is hier niets over gezegd

- A Wederzijds als plezierig ervaren contact/nauw contact/intensief contact/regelmatig contact
- B De grootouders hebben opgepast
- C Het kind heeft bij de grootouders gelogeed
- D Het kind verblijft geregeld een deel van de week bij de grootouders
- E De grootouders zijn betrokken (geweest) bij de zorg en opvoeding van het kind
- F Het kind is op bezoek geweest bij de grootouders
- G De ouder heeft niet betwist dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking
- H De grootouders en het kleinkind hebben in gezinsverband geleefd
- I De grootouder verbleef regelmatig in het gezin van het kleinkind

- J Er is momenteel incidenteel contact tussen de grootouders en het kleinkind
- K De grootouder is voogd van het kind geweest

Bijlage 6: Beroepsproduct - Blog

Geen ouder, toch omgang?

Bent u een biologische vader, grootouder, stiefouder of een oom of tante van een kind, maar mag u het kind niet zien van de moeder of voogd? Dan raad ik u aan om deze blog even goed door te lezen. Hier zal namelijk uiteengezet worden wanneer iemand in een 'nauwe persoonlijke betrekking' tot het kind staat. Dit is interessant aangezien iemand die in een 'nauwe persoonlijke betrekking' tot een kind staat, een verzoek tot omgang in kan dienen bij de rechter.

De nauwe persoonlijke betrekking, wat houdt het in?

Het begrip 'nauwe persoonlijke betrekking' vloeit voort uit het 'familie- en gezinsleven', zoals wordt genoemd in art. 8 EVRM. Hieruit valt af te leiden dat de mensen die moeten aantonen dat zij in een 'nauwe persoonlijke betrekking' tot het kind staan, onderdeel moeten zijn van de familie of het gezin van het kind.

Bijkomende omstandigheden

Het enkele feit dat er sprake is van een familierechtelijke verwantschap is niet voldoende om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken. Hiervoor zal degene die omgang wil met het kind ook bijkomende omstandigheden moeten stellen. Wat deze bijkomende omstandigheden inhouden verschilt per persoon. Wanneer een grootouder omgang wil met het kind, zal deze andere bijkomende omstandigheden moeten stellen dan een biologische vader. Hieronder zal voor biologische vaders, grootouders, stiefouders en ooms en tantes uiteengezet worden welke bijkomende omstandigheden zij moeten stellen. Bent u benieuwd wat er voor u geldt en hoort u tot één van deze groepen, kijk dan naar het voor u bedoelde kopje.

Biologische vaders

Belangrijk om te weten is dat een biologische vader zich zowel op het recht op bescherming van zijn 'family life' als op het recht op bescherming van zijn 'private life' kan beroepen.

De bijkomende omstandigheden bij 'family life' moeten gelegen zijn in de aard van de relatie van de ouders, in de betrokkenheid bij het kind voor en na de geboorte of in de band die na de geboorte tussen de vader en het kind is ontstaan. Enkele voorbeelden van de feiten en omstandigheden waar de rechter naar kijkt zijn of de ouders een affectieve relatie hebben gehad, of er contact is geweest tussen de man en het kind, of de biologische vader en de moeder hebben samengewoond en of de man een aantoonbare interesse heeft getoond in het kind.

Bij 'private life' moeten er bijkomende omstandigheden gesteld worden waaruit blijkt dat het contact en de toegang tot het kind een belangrijk deel betreffen van de identiteit van de vader en daarmee van zijn privéleven. Hierbij kan gedacht worden aan de pogingen die de man heeft ondernomen om in contact te komen met zijn kind, de pogingen die de man heeft ondernomen om een band op te bouwen met zijn kind en aan het contact dat er tussen de man en het kind is geweest.

Ook als een man in detentie zit kan deze via zijn recht op 'private life' omgang met het kind verkrijgen, mits de man betrokkenheid heeft getoond bij zijn kind en geprobeerd heeft om contact met zijn kind te krijgen. Hierbij kan ook gedacht worden aan indirecte betrokkenheid, wat inhoudt dat de man contact heeft gehad met de vrouw over het kind.

Tussen zaaddonors en hun biologische kinderen kan ook een nauwe persoonlijke betrekking bestaan. Deze betrekking kan blijken uit afspraken die partijen hebben gemaakt over erkenning, omgang en de achternaam van het kind. Verder kan er gedacht worden aan afspraken waaruit blijkt dat het de bedoeling was dat de man een rol zou spelen in het leven van het kind. Ook kan de nauwe persoonlijke betrekking blijken uit de contacten die de zaaddonor met het kind heeft gehad. Belangrijk om te weten is dat 'family life' niet kan worden uitgesloten of kan worden gevestigd bij overeenkomst.

Grootouders

Niet alleen biologische vaders, maar ook grootouders kunnen de rechter verzoeken om een omgangsregeling vast te stellen. Om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te spreken, is de verwantschapsband niet voldoende. Er zijn meer dan de gebruikelijke grootouder-kleinkind contacten nodig om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken.

Wanneer de grootouder alleen contact heeft gehad met het kind, af en toe heeft opgepast op het kind en/of het kind af en toe bij de grootouder heeft gelogeed, kan er niet gesproken worden van een 'nauwe persoonlijke betrekking'.

Wel is er sprake van een 'nauwe persoonlijke betrekking' wanneer de grootouders regelmatig/nauw/intensief contact hadden met hun kleinkinderen, wanneer zij regelmatig op de kleinkinderen pasten of wanneer de kleinkinderen een deel van de week bij de grootouders verbleven en wanneer de grootouders betrokken waren bij de zorg en opvoeding van de kleinkinderen.

Het grootste verschil bij ontvankelijke zaken en niet-ontvankelijke zaken zit in het feit dat de grootouders bij ontvankelijke zaken wel betrokken waren bij de zorg en opvoeding van het kind. Verder zit het verschil in de hoeveelheid keren dat de grootouders contact hebben gehad met het kleinkind, het aantal keren dat de grootouders hebben opgepast en het aantal keren dat het kind bij de grootouders heeft gelogeed. Uit jurisprudentie is echter niet af te leiden waar de grens precies getrokken wordt met het aantal oppasmomenten, logeerpartijen en contactmomenten.

Stiefouders

De nauwe persoonlijke betrekking tussen een stiefouder en een kind moet blijken uit de duur en mate van verzorging en opvoeding van het kind. Verder kijkt de rechter naar hoelang de stiefouder en het kind hebben samengewoond en naar de tussen hen ontstane band.

Ooms/tantes

Ook bij ooms en tantes is bloedverwantschap niet voldoende om van een 'nauwe persoonlijke betrekking' te kunnen spreken. Er moet sprake zijn van contact dat het gebruikelijke contact tussen ooms/tantes en kinderen te boven gaat. Verder vindt de rechter het belangrijk dat er contact blijft tussen het kind en de familie van de overleden vader of moeder. Tot slot hecht de rechtbank waarde aan het feit dat een oom of tante voor het kind heeft gezorgd.

Aanbevelingen

Voordat u een procedure start is het van belang om eerst te kijken of het kind waarmee u omgang wilt minderjarig is. Als dit niet het geval is, kan de rechter namelijk geen omgangsregeling vaststellen. Daarnaast is het verstandig om met uw advocaat de zaak te bespreken en te achterhalen of er ontzeggingsgronden aanwezig zijn. Ook wanneer er sprake is van een ontzeggingsgrond kan de rechter namelijk geen omgangsregeling vaststellen. Welke ontzeggingsgronden er volgens de wet zijn, kan de advocaat aan u uitleggen. Tot slot is het voor u van belang om zoveel mogelijk feiten en omstandigheden te verzamelen waaruit volgens u blijkt dat er sprake is van een 'nauwe persoonlijke betrekking'. U dient namelijk aannemelijk te maken dat er een 'nauwe persoonlijke betrekking' tussen u en het kind is ontstaan. Hierbij kunt u bijvoorbeeld concrete momenten aangeven waarbij u contact heeft gehad met het kind. Wanneer er onvoldoende concrete feiten worden gesteld waaruit blijkt dat er sprake is van bijkomende omstandigheden, zal de rechter oordelen dat er geen sprake is van een 'nauwe persoonlijke betrekking'.

Aangezien elke zaak anders is en er dus bij elke zaak andere feiten en omstandigheden spelen, kan er niet specifiek gezegd worden welke concrete feiten en omstandigheden leiden tot een 'nauwe persoonlijke betrekking'. Wel is hierboven duidelijk geworden naar wat voor soort bijkomende omstandigheden de rechters kijken bij het vaststellen van een 'nauwe persoonlijke betrekking'. Nu is het voor u alleen nog de taak om te kijken welke feiten en omstandigheden in uw situatie, onder de verschillende categorieën van bijkomende omstandigheden vallen.